

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પ્રેસ
અમદાવાદ પ્રેસ
ગુજરાતી કોર્પોરેશન સમ્રહ

ન્યુ ફોનોગ્રાફ ગાયનમાળા.

બહીરાબ—

મારી સજની, તું કયા રમીઆવી રજની, સાચુ બોલ, બોલ, બોલ.
સાચી સેવર, તું શીદને આળ ચડાવે, કેડો છોડ છોડ, છોડ ?
હમણા માળા ગુથી હતીને, હમણા કેમ કરમાણી,
પાસેવો તને કયા વળ્યો, તારી બમ્બર કયા ભીંજણી—સાચુ
કળો બમરો શીરપર બેડો, ઉગડતા ગમરાણી,
લાપોટે લટ છુટી ગઈ—મારી, બમ્બર ત્યા ભીંજણી—કેડો
કસ્તુરી તારા અંગે મહેકે, કુસુમ કળીના હારો,
નયન રહ્યા છે નાચી નવેલી, મળીયો કાણુ ઠગારો—સાચુ
ચંદ્ર સરોવર નહાવા ગમતી, વાટે મળ્યો એક માળી,
ગામ બરીને ગજરા આપ્યા, હુ તો તમથી હારી—કેડો.

રાજ તિલક—

રસુજ ગાયન

તાવી પ્યારી ગજમ કયો ત્હે, સપડાવ્યો નટખટને,
' મોહિની મોહિની ' વેચાવ્યા આ મરકટને—બં
આ અંધા બની, પરનાર પર લલચાય છે,
તે નિર્લજ્જ જનો, આ હાલમા સપડાય છે,
' ઝુક, હુકહુક, બેટા ચાલ, હુકહુક '
' કર સલામ છે, સલામ છે સલામ છે '
બેક ભાઈ બેઠ બેઠે આમ છે,
મજરી. મજરી ના મમાડ મહારા વટને—બં

૨૦૬૬૫

રાજ તિલક—

બની યુવાઇની શેઠાણી, હું મોટરમા ફરે,
 તુ પહેરે જો આ ખાદી, તો હું કમુલ કરે.
 બનુ પાટણની પટરાણી, રે હું મોજ કરે—બનીં.
 થોડા ગાડીઓ મ ગાઉ, વાડી બ ગલા અપાઉં,
 પશુ ખાદી તો પહેરાઉ, તને મજરી
 સાડી ફેશનેમલ લાવો, મહાર મનહુ મનાઓ—
 વળી એરોપ્લેન મ ગાઓ, આપી વરદી
 ઉડે અહર સરરર રરરર રરરરર જયરે હુ તેમાં ફરે—બનીં.
 પહેરે હોસે હોસે ખાદી, પ્યારી એમા છે આખાદી,
 મજે આગતી ને જય તહારી ચરદી,
 પૂરો મહારા અભિલાષ, માનો મહારી ફરમાશ
 મહાર દિલહુ બનાવી હીધુ દરદી—
 િયા-મા-નો ચરરર રરરર અરરર રગરર થાયરે હુ કેમ કરે—/ નીં

અરુણોદય—

દેજોરી એક માલાજોગી, દાર તેરે માઠ આપો હય,
 વ્યાધાન પીનાનર સોહે, ગમે નામ લીપટાયો હય
 ભીક્ષા લેકર આઠ નદગની, શકત શીશ ધુનાયો હય,
 હેઓ ભીક્ષા જોગી જઓ, આસનપે મેરો બાલ ડરાયો હય,
 ના ચાહયે તેરી દોલત દુનિયા, ના ચાહયે તેરી કાચનમાયા—
 અપને ગોપાલકો દર્શન પાઉ, મેઝે ગુરને બતાયો હય,
 લે બાલક આઠ નદરાની, અપને ગોદ બીઠાયો હય.
 સેવા કરી ચણ્ણામૃત લીનો, શુભીનાદ બજાયો હય.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગનરાત્તી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૮-૮૫ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ન્યૂ ફોનોગ્રાફી ગાયનમાળા

તિથિ ૬-૧૨-૬૧

અમરુલ્લોહય—

રમુજી-ગાયન

આલી આ તે શી ખીમારી ' મદમા ભાન જૂલાવનારી,
 જાઓ જાઓ ના લગજો, બોલો બોલ શુ અવિચારી '
 સાચુ બોલ કામજુમારી, નમને કેક ચડ્યો શો કારી !—
 ઉરના ઉછાળા, અવનવાચાળા, અધીરી બની તુ, ખડાવરી બાળા
 વાતવાતમા છલુક વસી, કયા મધ સરલતા તારી—
 બેદરદીએ દરદ ન જાણે, પ્રેમની પીડા પ્રેમી પીછાણે,
 સમકાશે તમને, થતા—કોઈ રસીક પ્રીતમની ચારી
 અમરુલ્લોહય—

સ્વર્ગવાસી વીરલાનો, તમે સુજુગે સ દેશ,
 અખીલ વિશ્વભાદિ, ઉજ્જવળ તમારો આદેશ,
 જૂલ્યા પાવનકર, પૂર્વજનો મગલ ઉદ્દેશ—
 રામ કૃષ્ણના સત્તાન તમે કહાવો, વીર અર્જુનની યાદ કંઈક લાવો,
 બાણ શર્યાપર બીખે દીધેલા ઉપદેશ—
 સ્વાત ચતુષ્પી ભાવના ખીલાવો, પરતત્રતાની બેડીએ હઠાવો,
 દેશ દેશને સુણાવો, (તમે) વિજયના સ દેશ—

અમરુલ્લોહય—

અણુબોલ પણ વીતી જતી, અણુબોલ કા ઉમા રલા,
 એ ધાણ શા આપુ હવે, વેચાણ દીવના થઈ ગયા,
 નીશાનીએ શાની આપુ હવે રમામ '
 આપ પૂછે દીલને છો દીલના દીલારામ—
 ભાવનાની ભક્તિ તમે રનેહથી સ્વીકારી,
 પ્રીતિ પૂજારી તમે બાલા ઉપકારી,
 આજે ઉદય થયો બાણુ-જીવનમા આજે ઉદય થયો બાણુ

ભાતૃહરી—

રાગ, સૌંયાનો કનરે

તારણી તુજથી નથીરે જુદાઇ, શરીરદની સુખ પાસુ હું આહી,
વદન મનોહર તારે લલિતા, સૌરભ અમ જવન સુખદાર્ઠ, તારણી
બ્રહ્મી વિક્રમ સ્મિત અતિ વિભ્રમ, નિરખી પ્રિયા બૂલુ સરવેરે કાઇ, તા
ત્રણસોને સાઠ ત્યાગી તુજનેરે ચાહું, તુજ વિશુ મુજ ક્ષણ કલ્પ સમઝાઈ તા

ભાતૃહરી—

રાગ, આશાગોડી

કામ છે દુષ્ટ વીકારી અહા પ્રભુ' કામ છે દુષ્ટ વીકારી—
ઈંદ્ર સમાન પતિ અતિ સુદર, અથપાલથી છે ચારી, અહા પ્રભુ કામ છે,—
ત્રણસોને ત્યાગી એકનેજ ચાહે, તેના ચિત્તમા છે જરી છીનાળી, અહા પ્રભુ—
ધીક પાષ તુજને, ધીક તારી યુધિષ્ઠિ, વિપરિત વાત વિચારી, અહા પ્રભુ—

ભાતૃહરી—

ભજન-રાગ, ઝીંઝોટી

છોડકે અભિમાન માન, અમ તો મનવા મેરા-છોડ
રાજપાટ સમ જુડે જનો, કયુ તુમ હોત હેરન,
નારી પ્યારી નહીં હે તેરી, મત કરના ગુમાન,—માન
જુહી પ્રીત જગતકી દેખી, મત બૂલે નાદાન,
ખાલીર રમ રૂપકુ દેખી, મત હોના શુદ્ધાન,—માન
ચલ જગલમે ભેખ ધરેગે, તજ જગત તોફાન,
જગત રવખસે જગત હોળ, ગુરૂસે સેના ગાન—માન

ભાતૃહરી—

હમ જાતે જગલકે ખીચ, જુહી હે રાજકી જજળ,
સાધન અપના છોડકે, ઇધર મત હોના ખેલાલ.
તે લખ લાનત ઓરતકુ, મત ગુમાના ઉસસે કાલ—હમ
બેહેતર હૈ સ્ત્રી દીક્સે, કબી હોવે ઝેરી ખ્યાલ,
અખ રાજ હમ નાહીં કરે, તુ ગજ અમ સમાલ,—હમ

ભટ્ટરી—

રાગ—લાવણી

ભરથરી આના વિચારીને તમે, કરો હુંપરે કોપ,
 વણ અપરાધે, (૨) તમે વદો વચન આરોપ—ભરથરી
 છો શીરછત્ર, (૨) નવ લોપુ નીતિ ધર્મ,
 બંધુ પત્ની મમ માત છે, કેમે કર અવિહિતજ કર્મ—ભરથરી
 કદુ વચન બાણુ, (૨) શીરપર મુકોમા કોપ,
 આગળ વાત વિચારતા, ભાષ પામરો પશ્ચાતાપ—ભરથરી
 પાડવમા ધર્મ, (૨) જેમ લક્ષ્મણને રઘુવીર,
 કનક ભક્તિ તેમ માહરી, નવ જાણો બંધુ કથીર—ભરથરી
 ગણુ આપ સેવ, (૨) મુક્તિ દાતા મનમાય,
 બ્રહ્મ રસ ભોગી બ્રહ્મ થઈ, કયમ તુઝ વિષયને ધાય—ભરથરી

ભટ્ટરી—

રાગ—લાવણી

દેખા નહીં કહ્યુ સાર જગતમે', દેખા નહીં કહ્યુ સાર,
 મોહ ખીસે મત લપટો ચારો, દેખા નહીં કહ્યુ સાર
 ચોદ ચોકડી રાજ મીલે પન, ત્રશ્ચુકા નહીં પાર,
 ભોગ ભોગતે ઇંદ્ર અપસરા, તુષ્ટી નહિ લગાર (૨) જગતં
 જુકા રગ રૂપમે બૂલી, કીડા કરત મહાર,
 રૂપ વીર્ય બલ નાશ હુવા તમ, નહીં હે અપત્ની નાર (૨) જગતં
 પ્યારી મેરી જાની પીંગલા, હુમ રહા એક તાર,
 તોભી ઠીયા કૃતદંતી રાની, અશ્વપાલકુ ચાર (૨) જગતમે
 અધ્ય અખતકા ચેહી તમાશા, હુખ હે અપર પાર,
 બેશક ઇસકા ત્યાગ કરો તુમ ફેર પરતાના પાર (૨) જગતં
 એહી ભરથરી નાર ભરસે, બુલી હુવા ખુવાર,

એહી બેખસે જગત શીખ દઉં, નવ હુમો સસાર;
નવ હુમો સસાર—જગતમે દેખા નહીં કંચુ સાર.

ભાતહરી—

રાગ—ખરશીયા.

હાય, કેમ આ સહેશે ઉઝેની રાધો, ધણી થઈ છે રાજાજી માફ રાખો—ટેક.
ખાણુ લક્ષ માળવાના છે સ્વામી, કામ કોડીલા રૂપે ન ખામી
ગૌર આજે બહુવ શી જમીરે, હાય કેમ આ—
એક ખાણુ કૃત્તિ તમારી રૂએ, ચંદ્રકળા ચોધારા નીર યુએ,
ખાણુ સુખે ન આજ કોઈ સુએરે—હાય
મેહેલ મેહેલે વિલાપ છાયો છે, પવન શોકનો સધળે વાયો છે,
કળકળતા ખાંખોને બાંધ્યો છે રે—હાય
ખાંધે લટકી શી બગવી ઝોળી, આવ્યા વસ્ત્ર ક્યા જેર ઝમોળી,
હાય હાંડામા પ્રગટાવી હોળીરે—હાય
નથી વિક્રમ બાઈની કમ આશા, કીધા કુમે એવારે તમાશા,
એણે ખીળ જગલ ક્યાંક વાર્યારે—હાય.
ધણી નોધાગ અમને કરોમા, આવુ અણુધાયું પગલુ ભરોમા,
જોગી જીવતા ચિતામાં ધરોમા રે—હાય.

ભાતહરી— પીંગળા અને ભરથરી, નો સવાદ

ધીક યુવા ધીક મુજને, ધીક કામ વિકારજી,
જેણેરે જીલાવી મને સત્યથી, કર્યા નીચ વિચારજી,
બેખરે ઉતારો રાજ ભરથરી.

ક્ષમા કરોરે રાજ રક છુ, નારી અચ્છાન જાતજી,
અન્ય વખત એવું નહીં કરે, લાજ્યા માતને તાતજી,—બેખરે
કપટ રૂપીરે રાણી પીંગલા, એથુ બોલે વચનજી

રાજરે તબ્બુ તુજ કારણે, જો વિચારીને મનજી,
 બિક્ષા દેને મૈયા પીંગલા ..

તુંરે ખોટી ને ખોટું રાજ છે, ખોટા સારા સસારજી
 અલખ જગાવુ વન એકલો, જેથી પામુ ઉદ્ધારજી—બિક્ષા.
 * રહોતો રાજ રસોઈ કરે, જમતા જાઓ રવામીનાથજી,
 ક્ષીરરે નીપજવુ ક્ષણ એકમા, જમીએ આપણુ સાથજી—ભેખરે
 મઢીરે કરાવુ રમ મહેલમા, રાખુ ગુપ્ત અવાસજી,
 જેમરે જાણે નહિ જમતામા, સાધો જોગ રહી પાસજી—ભેખરે
 + મહેલરે તારાને રાણી શુ કરે, કેવો ગુપ્ત અવાસજી,
 ક્ષીરરે ભોજન તારે રાણી શુ કરે, નથી ભોમની આશજી—બિક્ષા
 વાસી જગલના જોગી અમે, નહી ગ્રામમા વાસજી,
 વિપની વેલીથી અળગો રહુ નહિ નારીનો પાસજી—બિક્ષા
 —ભગવા જોઈ રાજ ભરથરી, દાવાનળ દીધ થાયજી,
 માછ કહો ન મારા કથજી, લાગે દેહમા લાચજી—ભેખરે
 —વધુરે શુ વડું રાણી પીંગલા, કરે અરે કેટલો ઉચ્ચારજી.
 બધુ જેવોરે બધુ તબ્બો, મારો વચનનો મારજી,
 —હવેરે રાજને રાણી શું કરે !

+ વાકીરે વિધાતા અને જીલવી, લખીયા લેખ લલાટજી,
 આનુરે પ્રાચશ્વિત હવે હુ શુ કરે, મારગ આપો પૃથ્વીમાતજી—ભેખરે.
 ત્રણશો નારીરે અન્ય આપની, માલવપતિ મહારાજજી,
 એકને કારણે એને નવ તળે, પાપી પીંગળાને કાજજી—ભેખરે
 મોહ છોડી દે રાણી પીંગળા, પ્રીતે કરે સતસમજી,
 મગુરે નથી કોઈ કોઈનુ, આ સસાર પતગજી—બિક્ષા.

દેતી હું તો દે સુને, નહિ તો કરૂં મૃત્યુ લાગજી,
 યુદ્ધ મારારે રૈશે મરે, ચાલી જાય જમાતજી—મિલ્યા
 ભવહરી— (રાગ-જકાવે સીતમકુ સમજનાર હું)
 પિતાજી આ કોય તમે શો કર્યો, જોગી વેષ આપુ, શીરને ધર્યો,
 મરી ગઈ છે માત, વળી જાઓ તાત,
 પિતા ઓથ કોની છે, ઓરમાન માત,
 ન આપી કરી આપુ જશો નહો,
 પિતા પાછળ નહોં જીવુ હું તો સહી,
 રા' માડલીક—

કરીયે ના વિશ્વાસ કાયા માયાનેા કરી,
 મગજળ કેરા મોહ, શા લાગ્યા તને માડલીક,
 ચીરજીવી નથી તારી, અમર નથી કાચારે,
 વડી બે વડી માટે, શું બગાડે મતી ?
 બગાડે મતી તું શાને, જ્ઞાનાગઢ પતી—ધડી
 રૂપે રંગે શું લેભાણો, ભરમે કરતા જુલ,
 રૂપે રૂડા રણીયામણુ—પણુ એ શીમળાના ફુલ—ધડી
 રા' માડલીક—

કોઈ કહેજો—જોગીડાને જઈને હો રાજ,
 મધુવનમા ઝુરે તારી બાલા જોગણુ.
 વિરહ અગારે સળંગે, આપુ ન દન વન—મધુ
 એની આખે શ્રાવણને, ભાદરવેા ઝરે,
 બાલા રસીયાના રાગે, એ રોતી રે,
 બહાલ અતરમા હોય તો, દહોજો લોચન—મધુ

૨૧' માડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ ઉજવળ કરવા, ક્યારે ઉમરો દિવ્ય પ્રભાત' (૨)
અધકારના વાદળ ભેદી, યદુકુળ મણી દીન મણીના મુણુ' અ સી નાદ, (૨)
દેશ દેશની મધુરી મૈયા, દિવ્ય આમારી ભારતભૂમી,
સુર મુનીવર યુગ યુગ પોષાયા, જેના ચરણ સરોજ ચૂમિ,
એવી અમ જનની જગ વિખ્યાત, ભારત માત—દિવ્ય

પુ ડલીક—

હમણા તો નથી નવરાસ ગુરરાજ, અમેા ધડપણમા ગોવોદ માયુ,
મરણ પછીની વાતો કરો છો મોટી, ત્યારે હમણા શુ પહેરવી લ મોટી
વાત થાય જે ઉધારની તે ખોટી, કેમ સ્યામલાલ સાયુ . ચાર ધડ૦
હળુ બાધવા છે મારે ક છક માળા, હળુ ચાલુ છે દશ વીશ મીલવાળા,
ધર તાજ કરી કુકવા દીવાળા—કેમ સ્યામલાલ સાયુ ચાર ધડ૦
જ્યારે ચાલશે નહીં કાયા હમારી, ત્યારે શાબળીયુ કથા આ તમારી
મળે નારી નહિ તો રહેજે બહાચારી—કેમ સ્યામલાલ સાયુ ચાર-ધડ૦.
સ્વદેશ સેવા—

અલી આમ રીસાઇ એ, સમય નીહાળી નાવલીયાની સગે
પછી આવી મનાવે, બિન્ન બિન્ન ભાવે, છણુકી મદનના જગે,
વાહ વાહ સાબળ—(પછી)

વદન હરતુ કરી ચચળ નયનો, મધુર શબ્દમરમાળા—
માન મહીં મરકાતા જતા, છળીએ સ્યામ રસાળા—(એમ હા)—અલી
કરમરતા જે આવે ક થ તો, છલગ બરીયે છેટી,
બહુ તાણતા તુટે (માટે) આવે જઇએ મોટી—અલી૦

સ્વદેશ સેવા—

અમે સહુ એક ઝાંડની ડાળ,
 નથી જીવંત અમે સહુ ભાષ, એક માતના બાળ,
 હિંદુસ્તાન છે દેશ અમારો, ભારતી માત અમારી,
 નવ કરીએ તેને માટે આ, જન અમારી પ્યારી—અમે
 હિંદુ મુસલમાન, પારસી ચાહુદી, ખ્રિસ્તી જાત અનેક,
 જાત જીદી છે રહી અમારી, પણ અતર છે એક—અમે

રાજ સંભાળ—

રાજ તારા હુમરીઆ પર બોલે ઝીણા મોર,
 મોર જો બોલે પપેયા બોલે, કોયલ કરે કલશોર (૨) રાજ.
 માઝમ રાત વીજલડી ચમકે, છાપ છટા શી ધનધોર (૩) રાજ.
 “કોઠિલ કલરવ તું કરી, અળતીને નવ બાળ,”
 “હુ સુતી પિયુ વિરહમા, હેડે હેડે જવાળ ”
 આપ મીરા કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર તુ મારા ચિતકાનો ચોર રાજ

રાજ સંભાળ—

નાગી વેશે નાથ તમારા રૂડા રૂપ સોહાય,
 રૂપ મોહાય જોતા લલના લલવાય નારી
 લટકે મટકે જ્યાં ચાલો, નખરે જ્યાં નચન નચાવો
 લયકે કમર લયકાપ જાય હાય નારી
 રામા રંઠ આને કેવી ? હંઠમા શી દુહાણુ લેવી ?
 હંઠથી હંમેશા હાંની થાય, થાય, થાય . નારી.

મીનળ-મુળલ—

અમર રહો અમ અમગપુત્રી સમ, નદનવન વાડી, આ ગુજરાતની વાડી
કૃષ્ણચંદ્રના બસી નાદમા, ગીરા ગુર્જરી ડોલે,
જેના સતાનો ઉચ્ચારો, વેદ મત્રના બોલે,
દેવતક ગુજરાત જગતનું, બાન કરાવે બ્રહ્મકર્મનું,
જેના પાને પાને લખાયા કર્મયોગના લેખ
' અહીંસા પરમોધર્મ ' આપણ, જીવનમુત્ર છે એક-આ ગુજરાત

મીનલ-મુળલ—

અમારી કુનવાડીમા રાજ રહો અતિથી અમારી તે મણી તમારી—
અમારી કુનવાડીમા દયાના કુતારા
અમાની કુનવાડીમા પ્રેમનાજ ક્યારા '
રસવાળી, રસાળી, લલીત હૃદવાળી—અમારી
અમારી કુલવાડીનું મધુક આ પખી,
સ્વતત્તા નિર્દોષતા, મૃદુતાનું સગી
એના દોષને વિમરજો, તમ હૃદય સ્થાન દેજો, એજ માગણી અમાની-અમારી
મીનળ-મુળલ—

માન પાન દામ અને ખોટા દમામની, મોહિની ઉપા મન મોહ્યુ,
હવેથી લેવામા ગુજરાત ખોલ્યુ
માન પાન દામથી આગ્યા પ્રકાશમા, ગાપામા નામ અમે જોયુ
જાણ્યા છતા તમે પડતા કુવામા, આતે તમારો મોહ કેવો,
મશ્કા વીના ન બોલાવે કોઈપણ, આ છે જમાનો એવો
પરતત્ર એવા થવાની જરૂર શી ? કારણ દરમારમા પહેલી છે ખુરશી
ધરીએ અમલ કરીએ હુકમ, દોડાવીએ ટમટમ,
બસ દમ, બસ દમ, બસ દમ, દમ, દમ, બસ દમ,
કપાળે આપ્યોનું કાળજી લોલ્યુ.—હવેથી

સંસાર નૌકા—

સ્નેહ બીની તે કથો છે ઠાર, ઓ મૃગનયની સ્નેહને સ્વીકાર,
 તુ રઢીયાળી, રાધા પાંદરી, કાન' કવર હુ કાળો,
 તન સરીતામા સ્નાન કસવી, દેહ સરળ કર મારો
 જાન સાન જુલી શુ ખેડા, મતી ગણ કયા મારી,
 ઉપદેશક થઇ આપ બનો છો, આવા અત્યાચારી—
 તપ બળ મારૂ અર્પણ તુજ પર, તન મન નાખુ વારી,
 શ્વેત હૃદય મારૂ કરવાથી, મેક્ષ મતી છે તારી
 ધરમી થઇને અધર્મ કરતા હર ધર્મરનો ધારો,
 નર્મના કીડા ધર્મના બક્ષક, ધીક ધીક છે જન-મારો

અખજોના બધન—

ધેન નયન નચાવત પ્રાણુ, સ્થામલા તરલા,
 સરમાળા કામણુ કરનારા, ન્યાગ એ નવલા
 લોહચુ મક પાન, ગુમાન મહવાલા—ધેરા
 તીરછા તીરોનો માર, ત્રયા હૃદયના તાર,
 દિલડા વિધી જાય કટાર, એ નેનોની અમીધાર, ઝીંઝો નેહથી રસીના—મેગ
 અખજોના બધન—

પ્રીતિરસ જ્યા ઉભરાય, ને અકળાય અલખેલી,
 મધુરા શા નેન નચાવી, હુ ભોળીને ભરમાવી.
 પગ્વશ તે કાંધી કાય, જો તણસાય રસવેલી,
 વચને, મને બાધી, હવે સરમાવે,
 ગસના ઝરણા રસનાજ અજન્ય ઉભરાવે,
 ધર ધડક ધડક અતી સમ, મન મુઝાય થઇ વેળી.

અબજોના અંધન—

મીઠી મીઠી મુરલી, બહાલી એ મુરલી, પ્યારો કનૈયો બબલે ।
મીઠી મીઠી શી વાતો સુણાવે । ગોરી મહીયારી નૈયા નચાવે ।
દિલ શાને કુમારો લખવે ? હૈયા રસીલા છુપાવે—મીઠી
હું તો અબજી, ઠગારો કહાન, ફસાણી, અબજી, દીવાની,
ધવાણી, અમારી જીવાની, પ્યારી પ્યારી બતિયા, છલકાતી બતિયા,
લુચ્ચો બનાવે મનાવે, પટાવે, બસી બબલી બૂલાવે—મીઠી.

આગ્યોદય—

મૂત્રા લોકો અને દહાડે દાડે અનાડી,
જૂએ નફ્ટ થઈ આખ કરી બાડી—મૂત્રા
હોય વરસ બારનો, કે સાદના સુમારનો,
હોય જણ્યો મોચી, હજમ કે કુમારનો—મૂત્રા
મૂખના ખોખારથી, આખના પલકારથી,
સાન કરી બેલાવે જ્ઞાન જેના પ્યારથી ધીમેથી ખેચના સાડી—મૂત્રા.

આગ્યોદય—

મને વરવાની આશ્રમા, જોને વર પેલા સલામો ભરી ગદા—મને
જોબનનો નવરમ ચડ્યો તને અગમ્યે સખી,
ખીલ્યુ અનુપમ રૂપ મનોહર—પેલા સલામો.
મીઠા સુણાવે ગીત ફાગણ જો પ્રેમના, શ્રુગારો મોકલે વસત આ
બને રસીકવર બાઈ મળ્યા તને જોળે કાક થને ?
વરને વસત તને ? ખેલાવશે તને—પેલા સલામો.
લુચ્ચો પવન મારે અગે લપટાય છે, ભમરો આ કપક કહી જાય છે.
ગાડા મન્યા છે બેડ તારી મિઠાશમા, રસના ઉદ્દાસમા,
બાકુના પાશમા, ખેલે વિલાસમા—પેલા સલામો.

ભાગ્યોદય—

ઝોચીતા કુચુમ બાણુ મારી ઝો ખારી, રમીલો કહાન કયા ગયો ?
મીઠા બોલ બોલી ફસાવી છમીલો કાન કયા ગયો ? હુ હુ હુ અકેની મનમા,
અરે હા, છુપાયો કયા લાડીલો ?—ઝોચીતા
મટુકી લાઇ હુ તો ગઇતી મહી વેચવાને, છુટી લીધી નદલાલે,
જુલેલી ફસેલી, થે લેની છળેલી, બતાવો રસીલો કયા લાડીલો ?—ઝોચીતા

ઝે'મા શુ ?—

છે મમજ સમય બળવાન, ફેરવે ફેશનનું એ સુકાન—છે
કસકસતી કચુકીની તો, પ્રમદાએ કરી હુસ બાય,
પારસી જેવા પોલકા, ત્યા તો અઝા ફેશનમાય
ટકાઉ ફેશની સાડી સુન્દર, બોયકોટ થઇ ત્યાય,
સીફ્રાન ને એ સ્થાન મળ્યું, જેથી સર્વાંગ દેખાય.
અખડ કેશકલાપ ચિન્હ, સૌભાગ્યવતિનું ગણાય,
આજે બાલ કપાળ ઉપરના, સેતુન માહી કપાય
પવન તેવી પુઠે નહિ કંઈ હાણુ—ફેરવે.

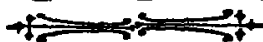
જો તમારે જીના પુસ્તકો વેચવા હોય તેમજ નવા કે જીના ખરીદવા
હોય અથવા સંખ્યાબંધ પુસ્તકો માત્ર નામનું જ 'આહ'

ખર્ચી વાચવા હોય તો આ શરનાસુ નોંધી લે. -

ઠક્કર, હરિલાલ અને પ્રાણુલાલ, બુકસેલર્સ.

૬, સ્ટેશનરોડ—મુરત.

ગઝલ-કવ્વાલી.

વીર કુણાલ—

રાગ-ગઝલ

જેથો જાનાનો આ કલિનો, પાપનો વિસ્તાર છે,
જ્યા ત્યા જગતમા પાપનો, જામી રહ્યો અધિકાર છે
સારા ખીચાગ ખાય ખતા, દુર્જનો પુ જાય જ્યા,
મરવા પછી સદગુણ ગણે, દુનીયા અજાય નાદાર છે.
સતયુગ જાતા ધર્મને, કાપર જતા યજ્ઞે ગયા,
ત્રેતા જતા તીર્થે ગયા, કલિમા કપટ ભડાર છે.
માતા વિપયના પ્યારથી, સુપુત્રને ચહાનાર છે,
કાળા કરવે કૃત્ય કામી, પ્યારે ધિકકાગ છે.

બુદ્ધદેવ—

રાગ-ગઝલ-કવ્વાલી

પડતી હવે મુજને ખમર, તુ મા, જણાયે હર્ષ નહિ,
આ જગતની જ જાગની, ચતુરાષ્ઠ તે દીગી નહિ,
જ્યા પ્રેમ મારો ઝગહળે, ત્યા તે દીવો બદલો ખરો,
ધરખારને છોડ્યા વિના, યુક્તિ કશી સુજી નહિ,
હવે તો જો જરા ભગી (૨)

ચોળા વિજૂતિ અગ, અન્ધો શુ ચોગી (૨) સમાધી જૂઠી કે ત્યાગી (૨) હવે.

વિલાસી મહેલના વાસી, તને આ શી લગન લાગી ? (૨)

મધુરા પુષ્પને ત્યાગી, ગ્રહા કાઠા શુ હીન ભાગી (૨)-હવે તો.

હાડી આશ ધારીને, મે, તારો સગ દીવો તો (૨)

ભગ્નો દહ બુલાવી બો ' વિનાગી શુ ગયો ત્યાગી (૨)-હવે તો.

વીર કુણ્ડલ—

રાગ-ગઝલ

સમય જો હોય સારો તો, સકળ સમાર સારો છે,
 સમય સારો સધાળ્યો ત્યાં, નહીં સમાર તારો છે,
 સમય પર જો મહારાજ સમય પર તે ધરે ભગવા,
 સમય પર ખાય તે ધકકા, સમયનો રગ ન્યારો છે,
 ચડે તાલળ ચડે ભગ્ની, ચડે જોગન વધે લક્ષ્મી,
 પીમા તે પડી જના, સમયનો રગ ન્યારો છે,
 સમય સારે ન સાર જો, કરે તે સફુ ગમારો છે,
 અભાગી ખાય તે ખતા, સમયનો રગ ન્યારો છે,
 રાજ તિલક—(સ્વરાજ્ય સિદ્ધિશાખા) ગગ-ગઝલ
 સુતરને તાતણે સ્વાજ્યની સિદ્ધિ સમાપ્ત છે ।
 ડાઝા આ ઝેગીઆથી તો, અમાગી બાદશાહી છે ।
 નવતર હિંદને ગળે, શરીરો રકના ઢાકે ।
 આપે તડુતી તો અમારે બાદશાહી છે ।
 ગરીબી હો, ફકીરી હો, અખડિત આત્મ શ્રદ્ધા હો ।
 “અમૃત” આમર ગહી જો, અમારે બાદશાહી છે ।

સ્વદેશ સેવા—

રાગ-ગઝલ

નુજેલા થી પ્રભુજીએ, મનુષ્યો સર્વ સરખા છે,
 નથી કોઈ હિંચકે નીચા, જીવન તો સફુના સરખા છે ।
 પ્રભુજીની જગતવાડી, તણા કુનડા સહુ જીવો,
 શુભધીયો બરેલા સહુ, સમજીએ તો એ સરખા છે ।
 વિષમ આ ક્રિષ્ણનો-વાયુ કરે જીવ કોધીને ઘેના,
 ન મનહુરે દોષ માનવનો, સકળ આત્માઓ સરખા છે ।

રાજ નિહાક—(કુદરતી એકતા) રાગ-કવ્વાલ

સહુ ૧૭૪૬ ખુદાના છે સહુમા તુર ખુદાનુ છે,
અગ હો હિંદુ યા મુસ્લીમ, સહુ ક રત ખુદાની છે,
પદો પુરાણ, યા કુરાન, અવસ્તા, આઈમલ, ઈન્જલ,
સહુમા તેજ છે સરખુ, સહુ કુદગત ખુદાની છે,
જપો મુખ નામ, કે રહિમાન, અગર જ-થોસ્ત, કે ઈમુ
બુદા છે નામ એ તો પણ, સહુ કુગત ખુદાની છે
પ્રભુ છે કાશી કાઆમા, મદિરા, ને મરગોમા,
હરી હકતાવા એ 'અમૃત,' સહુ કુદગત ખુદાની છે

અણુભાસ—

રાગ-ગઝન

અણુભાસ પણ વીતી જતી, અણુભેલ કા ઉભા રહ્યા ?
એ વાણ શા આપુ હવે, વેચાણુ દીનના થન ગયા,
નીશાનીઓ શાની આપુ હવે સ્ય મ ? આપ પૂઝો દીનને છે. દીનના અગમ
ભાવનાની મત્ત તમે સ્નેહથી સ્વીકારી, રીતિ પૂનરી તમે મ તા કવકારી
આગે ઉદય થયો બાણુ-જીવનમા આગે કય થયો બાણુ—

સુર્યકુમારી—

રાગ-ગઝન

પકડના જળમા કિદર, બરાથો સર્પ તે અ ર
હર્ષ પોડા મદલ ખચ્ચર, અમારી આમ મામન છે ? (પગ ને થકુ કેમ ?)
ખીજણા નાર નખગણા, મુઝણા જોષ ગોટાળા
પછીથી પુછડાવાળો, મળ્યો તો આમ બામત છે ?
તમારા કબ્જ સહ ટળશે, અવસ્થે ન્યાય પણ મળશે,
તમારા શત્રુ સપડાશે અમારી એ કબુલ છે ?
તમારી એ કબુલ છે ? અમારી આમ બામત છે ?

પુહલીક—

રાગ—કબાલી

જ્યારે પડે આકૃત શીરે, આહનાર પશુ આધ્યા ખસે,
જેને પડે તે ભોગવે, બીજા ઉમા સ્થામા હસે,
ચંદ્રી મહીં, તો હાથ' હા, કરનાર જગમા લાખ છે,
પડતી મહીં દે સાથ જગમા, કોક એ વીરલા વસે
જો બન્યા પોતેજ મુરખા, તો બીજાનો વાક શો,
તે બળે નહીં કેમ થઈ જો, અધ અગ્નિમા ફસે,
આજ ખુની આખથી, જોયુ—સગા સહુ સ્વાર્થના '
જાણ્યા છતા મારા સમા, ભોળા દિવાના થઈ ફરે—

વીરવીજય—

રાગ—ગઝલ

લગાડી મોહીની દીલની, મને વહાલે વિસારી છે,
સૂકતો બાગ જોખનનો, કપાતા કાળજા કુણા,
તુડી દીલની લગામે તો, પછી પુરી બીમારી છે—
થતા ના જોહ્યા વહાલા, કરી વાચલ જીમગ મારૂ,
થશે ચુરા જીમરના તો, ગુન્હેગારો તમારો છે—
ગુન્હા લાખો હશે મારા, દીનાર તે જના પ્યારા,
દીવાનીપર દયા લાવો વિનતી એ હમારી છે—

વરીવીજય—

રાગ—ગઝલ

તમેને જો તમાગથી તમારો દેશ પ્યારો છે,
ન તજશો ધર્મ નિતી તો, વિજય અતે થનારો છે '
હશે જો સપને સમતા, વળી કર્તવ્યને હિમ્મત,
તમારા ભાગ્યનો આખર, ચમકવાનો સિતારો છે '
જશે એ રાત અધારી, ચમકતા શૌર્યનો ભાતુ,
કુંદ યાહે મ કની રણમા, વિજય ડોકો તમારો છે !

વીર કુણાલ—

રાગ-ગઝલ.

અમારા દેશને છોડી, અમે થાનાર પરદેશી,
હૃદયને મેળવી લેશે, અમારો પ્યાર પરદેશી
થયા દુર્ભાગીયા એવા, તબવી દેશની સેવા,
બટકથુ પારકા ધરમા, બની લાચાર પરદેશી,
અમારા ધર્મ નીતિથી, અમારી સત્યરીતિથી,
અમે સત્કર્મથી ચઢશુ, હૃદયના હાર પરદેશી,
અમારા દેશ બધુએ, અમારી જન્મ ભુમીમા,
હવે છેલ્લા પ્રણામો છે, અમે હૃદયપાર પરદેશી '

બુદ્ધદેવ—

રાગ-ગઝલ

તમને ઘટે નહિ આવુ કાન્ત ' તમને ઘટે નહિ આવુ,
આશ્રિત પર શુ રિસાવુ કાન્ત ' તમને ઘટે નહિ આવુ,
માનસ સરના રાજ હસ તમે, સુકતા કૂળના ભોગી;
કમળ કુસુમ સમમેજ સુવાળી, મુકી તમે થયા થોગો -કાન્ત
જે સરવર જળ પાન કર્યા ત્યા, કટક કદી નવ ધરીયે,
સુખ દુખમા નિશ્ચિન અનુસરતી, કિ કરી કયમ પરહરીયે -કાન્ત '

પૃથ્વી પુત્ર—

રાગ-ગઝલ

નથી પરવા જીવન ધનની, કના અતે થનાર છે
તો સ્વામીના વચનપરથી. સમર્પણ સૌ અમાર છે-
અખિલ જગમા વીરલ મિત્રો, વિરલ આત્મા સમર્પણ છે,
પરાયે આ જીવન દેવુ, વિરલ જનનેજ પ્યાર છે,
બને સુરમે નયનનો તો, નયન મારા ધર અરણ્યે,
બને જીતા તચાના તો, શરીર સ્વામી તમાર છે -

રાગ સદ્યાજી—

રાગ-ગઝલ

પ્રભુ અમૃત પીનાગને, મરણ દરકાર શા માટે ?
 હુબ્બા છે તે તર્ક સાચા, પછી ભરપાર શા માટે ?
 તમારે એક આસુને અમારા આંસુના સિન્ધુ,
 અરામર છે, પછી બાકી જમાઉંધાર શા માટે ?
 જીવન જે પ્રેમના ખોયા, મરણ જે પ્રેમના નોયા,
 ગઝલીએ સ્વર્ગ પશુ પ્રેમે, પછી અવતાર શા માટે ?

મીનજી-મુગ્ધ—

રાગ-ગઝલ

જગતના જાણુ બેદુઓ, રસીક દિલના દીલાવર કો,
 અતાવો કે ઈ તો આશક ? . . . જગતના
 કંઈ તન મન રૂંડા હુબ, આપુ માગો જે તે મુલ.
 ઝરે આ હુમણુ જુલજુલ, અતાવો કોઈ તો આશક ?
 મુઠ્ઠા આપડી આજી, ગુથી વેણી કુલકાવી
 કચુરી કસકસા આધી, અતાવુ-કાને તે આશક ?

વીર કેસરી—

રાગ-ગઝલ.

ખા તે હીંદના સતાન, લડે જે હીંદને કાળે
 લડે જે હીંદને કાળે, મરે જે હીંદને કાળે,
 હુમાતો દેશને દેખી, કૂચડે વારે ઉમગેથી,
 પ્રભુ કે આદશાહોથી, જીએ જે હીંદને કાળે,
 ન મોહો માયા મહોમતના, ન કોભે માલ દોલતના,
 જીવન જર પ્રાણ મા પલના, તજે જે હીંદને કાળે,
 ચતો ધર્મ સ્તતો જય છે, કરો યાહોમ શો બય છે,
 અમર તે થાય છે નિશ્ચયે, મરે જે હીંદને કાળે

અહલ્યાપ્રાર્થ—

રાગ-કૃષ્ણાલી

હુનીયા તણા દિવાના, દીવજર મળ્યો નુઝ,
 છુટે જીવનની દેરી, આગા છતાં ન છુટે—
 બાળક મટી યુવાની, આવે બચે દિવાની,
 તન ધન મળે તરણી, આશા છતાં ન છુટે—
 આવે પછી ભુલપો, ઘોળા ચતા નીમાળા,
 રે' બાકી લાઠી લાળા, આશા છતાં ન છુટે—

વીર કેસરી—

રાગ-ગઝલ

હુ પદ તજે હરામી, હુનીઆ નથી સદાની,
 જર જોર ને જીવાની, સહુએ થવાની ફાની,
 સાચી સલાહ માનીરે, જગણી કરો મળની,
 મમતા મુકોને પ્રાણી સહુ અતે ધુળધાણી
 આ જીડી જીફમાનીરે, સ્વપના સમી લ્યો જાણી,
 કોઇ આજ કોઇ કાલે, પગલોક પથ ચાલે,
 જમ ફૂત આવી ઝાલેરે, હુનીયા હુમી જવાની
 વીર કેસરી—

રાગ-ગઝલ-કૃષ્ણાલી

થવાતુ ના થવાતુ કહે નજીમી કોણ એવો છે,
 ન જાણ્યુ જાનકી નાથે, સવારે શુ થવાતુ છે ?
 હતી શલ્યા રૂપે અહલ્યા, જગતમા વાત જાહેર છે,
 ન જાણ્યુ જ્ઞાની ગૌતમે, સવારે શુ થવાતુ છે ?
 હતા કૌરવ અને પાંડવ, જગતમા મહામળી ચોદા
 ન જાણ્યુ બીજમ જેવાએ, સવારે શુ થવાતુ છે ?
 રમ્યા જીગડ સહુ સાથે, વિજીતી સૌ ગયા હારી,
 ન જાણ્યુ ધર્મ જેવાએ, સવારે શુ થવાતુ છે ?

પૃથ્વી પુત્ર—

રામ-ગઝલ-કવચાલી

લોકો કહે છે કૃષ્ણ કર્તા, અકર્તા સાક્ષાત છે,
તો ધ્યાન દઇને સામળો આ અન્નયખીની વાત છે—
આડવને બાળ્યુ અબ્બુને, લકા હતી સોનાતણી,
હનુમાનજીને પૂછે, ત્યા આદ્યો હનુપાત છે—
બાળ્યો નકામો કામને, બેમાનમા શ્રી શકરે,
દારિદ્ર જમતુ બાળવા, ના કોઇની તાકાત છે—
આ કોલસાનો બેદ એ, દારિદ્ર બાળો દેશનુ,
જો કૃષ્ણથી એ ના બળ્યુ, તો અન્નયખીની વાત છે—
બ્રહ્મરૂપિ સમ વિદ્યતામા, ત્રિપ્ત આ સાક્ષાત છે,
કલશ તણુ સુલકુ કર્યું. એ અન્નયખીની વાત છે—

મીનળ મુળળ—

રામ-ગઝલ

પાળે પ્રજાને પુત્રસમ તે દેવસમ પૂજાય છે.
યશગાન એવા નૃપતિઓના, દેવતાઓ ગાય છે.
જગતમા પાળે પ્રજાની હિત, તૃપ્ત એ બહુ ધર્મની રીત—જગતમા
જે ન્યાય આપે શીખવે, રામ થવા તે યોગ્ય છે,
વિદ્યા કળાને શીખવે, રામ થવા તે યોગ્ય છે
અક્રોધ છે પણ એટલો, કે કોઇએ ના કામના,
રામ બધા ધર્મો જુલો રામ, રહ્યા એક નામના.

મીનળ મુળળ—

રામ-ગઝલ

વચન આપી ન પાળે જે, પોતાના કહીને મારે જે,
એવા ઠગ સ્વાર્થી સાથે, કહો સહવાસ શા મારે ?
ઉપરથી લાગે રૂપાળા, પરંતુ હૃદયના કાળા,

હવે જાણ્યા છતાં પણ ધા-સહી સહવાસ શા માટે ?
 અમી કહી ઝેર બહુ દીધા, બરાસે તે અમે પીધા,
 જીવન નિર્દોષના લીધા, છતાં સહવાસ શા માટે ?
 તવંઝર હો કે હો મ્હોટા, બલે હો દેશના સુખા,
 ય્યા મરીબોની જાણે ના, પછી સહવાસ શા માટે ?

મીનલ સુજાલ— રાગ-ગઝલ-કબ્રાલી
 તુટેલા તાર વીણાના, તે બધાશે ફરી પાછા, (૨)
 કુટેલા પ્યારના વાળ ન સધાશે કદી પાછા
 દીવાલોમા પડ્યા ચીરા-તે સધાશે ફરી પાછા (૨)
 થયા ચીરા જીગરના તે, ન સધાશે કદી પાછા
 પડ્યા જે મ્હોતના સુખમા-કમા થાયે ફરી પાછા (૨)
 છવાયા બેવફાથી જે, ન સાળ થાયે તે પાછા
 પડેલા ઝખમના ખજરના-પુરાયે તે ફરી પાછા (૨)
 પડેલા જીટમના ધા તે, ન રૂઝાયે કદી પાછા—

મીનલ સુજાલ— રાગ-ગઝલ.

છે આસુડાની જીન્દગી તે. આસુડામા વહી જશે,
 બલે રનેહના કે શોકનાં પણ આસુડામા ભળી જશે
 પ્રીતી તણુ રૂઘીર અશ્રુ હિંજી વહે નસ નસ મહીં,
 આ જીન્દગીમા હર્ષ કે, -હૂમા હવે કંઈ રસ નહીં.
 જન્મની બાલ જોગણુ આ પ્રવાસી પ્રેમ આલમની,
 સતારે શીદને બાઈ જપુ માળા હ વાલમની
 પુનરજી ચીત્રપટમા આ વીરાજેલા વીલાસીની,
 લીખારણુ પ્રેમની હું તો, હૃદયવનના કલાપીની.

સત્ય પ્રકાશ

રાગ-ગઝલ

શીયળ, સદૃશર્મનું પાલન, સદા શાન્તિ પતિસેવા,
 સહનશીલતા વિના સ્ત્રીના, હૃદયભંડાર સૂતા છે
 સ્ત્રીયોગ્યિત સદૃશ્યો વીણ સહ બણ્યા પણ ન ગણ્યા ગણવા
 વૃથાએ ભાર બજતગના, જીવન સરકાર સૂતા છે
 ખરી શોભા ન વસ્ત્રોથી ન સુદરતા ન ભૂષણ છે,
 ખરા શણગાર સદૃશ્યના, વિના શણગાર સૂતા છે,
 મળે કે ના મળે પ્રીતી, ટળે કે ના ટળે દુઃખડા,
 છતા સ્ત્રી ધર્મ તજવાથી, અરે અવતાર સૂતા છે

સ સાર નૌકા—

રાગ-ગઝલ.

બહે બહુ બાવથી સ્ત્રીએ, શીખેલુ વ્યર્થ તે જાએ,
 કરે મહેનત છતા સોનું, ધન્યુ તે ધુળ થઈ જાએ ?
 લખ્યુ વાચ્યુ બણ્યા-ભૂંગાળ, ને ઇતિહાસ અનલોક્યા,
 વળી હીસાગ ગણવામા, દીવસના-દીવસો રોક્યા.
 સફળ એ જાણતું અતર, બધું છે ધુળ પર લીંપણ
 નથી સદૃશ્ય તો-શિક્ષણ, નકાસુ સર્વ કહેનાએ.

દેવી પ્રભાવ—

રાગ-કવાલી.

વખત પલટાય છે જ્યારે, બધું પલટાઈ જાયે છે,
 ખતે છે રકના એ લુપ્ત, વૃષાળો રક થાયે છે
 જમાનો તે ગયો જુનો, હવે નવચુગ આવ્યો છે,
 નમળ તા ન્યાય પણ પૂગ, ગરીબોતો છુદાયે છે—વખત
 નથી એ દોષ કોઈનો, ખરેખર ખૂબી કિસ્મતની,
 હતા જે બક્ષિ સિ હોના, શિયાળો આજ ખાયે છે—વખત

અમળોના અધન—

રાગ ગઝલ

ગરીમી જ્યા વહે ગગા પ્રશ્નના ત્યા ખરા અઠા,
 વરે ત્યા કીર્તિ આનદા, સરે ત્યા સ્વર્ગની ગગા.
 ગરીબીએ લખ્યા ઇતિહાસ, ગરીબીની વિધાના દાસ,
 ગરીબી છે જીવનની આશા, ગરીમી છે જગતનો ધ્યાસ.
 ગરીબીથી વિવેકાનંદ, ગરીમીથી કથાનંદ ચંદ,
 ગરીબીમા હતા ગોપાલ, ગરીબીમા દીયે છે લાલ,
 મહા જે હિંદુનાનો નામ, ગરીબીના કર્યા પયપાન,
 ગરીમી હિંદુ દાદા પ્રાણ, ગરીમી ગાધીજીના જન

બાગ્યોદય—

રાગ-ગઝલ

દિલ માર આ દીવાનુ, ફટકયુ ફરે છે કયા કયા ?
 જેમ જેમ લગામ ખેંચુ, જઈ જઈ મરે છે કયા કયા ?
 પૂનાઈ પીજરામા, હુ પખીણી ખુશીથી,
 તોએ પગડી પાખો, ફાકટ ફરે છે કયા કયા ?
 જીવાની આ સુઝાવે, પણ સત્ય કેમ છોડુ ?
 તોયે હૃદય પ્રયજીની, પ્યાલી ભરે છે કયા કયા ?
 કયા કયા જીગર ચીરાયે, કયા જીદગી સુકાયે,
 જાણુ ન આખમાના આસુ, ખરે છે કયા કયા ?

દીવાન—

રાગ-ગઝલ-કબીરી

આ દુનિયામા ગણાતા રામને રહેમાન,
 જીદા થયા જ્યારે, બન્યુ કમલાગ્ય હિન્દુસ્તાન.
 ગોડ કે ગોપાળ-નામો જીવે સરજવા,
 ખુદા, અક્ષી, ઇશુ ને ઇશ્વર, માતા મહામાયા-એકથે

જુઓ તપાસી શાસ્ત્રો પુરાણ પેઢને કુશળ,
રહીએ સપ જો સમજો તો હિન્દુને સુસલમાન—
એક બીજાનો દ્રેષ કરતા, દુશ્મને કયોંધર પ્રવેશ-એક છે
જગી જુઓ વૈભવ આપણા આદ્યા ગમા પરદેશ-એક છે

ફકમણી-સ્વયં વર— રાગ-ગઝલ-કબાલી
યમુના તણા કીનારે, ગોપાળ ગો ચરાવે,
સગીત સ્વર ધ્યારે, રાધા નીકટ ખુલાવે,
બસી ધ્વની સુણીને, શુદ્ધ દેહની ભુલીને,
નીકળીને વરથી રાધા, ગોપાળ સાથે આવે,
યમુના સરિત કુબે, રૈયા કમળ બીછાવી,
શ્રોકૃષ્ણ કર કમળથી, રાધા ચરણ દમાવે,
સિદ્ધ સુત્યેન્દ્ર— રાગ-ગઝલ-કબાલી.

ન સમજી સ્વામી શી રીતે, ચરણ સેવા મળવું હું
ન એવી કોઇ વસ્તુ જો, પ્રભૂ તમને રીઝવું હું,
તમે છો પૂર્ણ બ્યાપક બ્રહ્મ, અનતાનત બ્રહ્માડે,
કયું સ્થળ ખાલી છે તમથી, કે જ્યા સ્વામી બોલાવું હું
અદા નિર્મળ નિરંજનને, વળી નિર્વાસ ને નિર્લેપ,
પછી જળી ગ્લાન ચ દત્ત કુપ, ક્યા પુણ્યો અહાવું હું,
જગત સૌહર્દના અને ગ્રમાર મૃષ્ટિના,
ક્યા ગમાર વાંચો એ, દિગમ્ભરને વિટાવું હું,
સ્વયંભૂ તાતના તેજે, તપે રવિ ચ દ્રને તારા,
મહાબ્યોતિ, દિપકને અદ્ય, બ્યોતિ હું બતાવું શું,
સુમન બાવે સુમને પૂજા, સુમન સહ તન કહું અપણું,
છો અતરયામિ અતરના, પછી તમને જણાવું શું

મેધ માલિની—

રાગ-ગઝલ

ગરીમ પ્રાણુ કપર પર, શ્રીમાન્ બાગ ફાલે,
ગરીમ ચૂર્ણ જીમર પર, શ્રીમાન્ મોજ મહાલે,—ગરીમ
હજાર ચરમ રદનથી, ખુશાલ એક સાથે,
હજાર કૂર જખમથી, આગમ એક કાથે,—ગરીમ
હજાર દેહ પતનથી, પૂજ્ય એક ભાવે,
હજાર જન ખીદ પર, રે એક શાહ કહાવે—ગરીમ

શુકદેવજી—

રાગ-ગઝલ

ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનતુ ધર છે કયુ ?
મગા મહીં નાહ્યા પછી, નહાવાતુ બાકી શુ રહ્યું ?
ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનતુ ધર છે કયુ ?
ખાધી બહુ ગમ તો પછી, ખાવાતુ શુ બાકી રહ્યું ?
ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનતુ ધર છે કયુ ?
ગાયા મુખે ગોવિંદ તો, ગાવાતુ બાકી શુ રહ્યું ?
ભગવન્ મને દેખાડશો, ભગવાનતુ ધર છે કયુ ?

કુંભારપાળી—

રાગ-ગઝલ

યધ ભારતના સતાન અમે, અમ ભારત પર કુરમાન અમે,
નથી શકર બુધ્ધ કે રામ, અમે, નથી મહમુદ, કે રહેમાન અમે,
(પણ) ધરી તે નરતુ અભિમાન, અને અમ ભારત પર કુરમાન અમે
તે પૂર્વ પ્રતાપ જગાડી અહીં, કર્તવ્ય કઠીન બળવી અહીં,
કરશુ તોઠાવર પ્રાણુ અમે, અમ ભારત પર કુરમાન અમે.
ભલે અન્ન કે વસ્ત્ર મળે ન મળે, ભલે આશ અનત ફળે નફળે
કરી કર્મ સુધારમ પાન અમે અમ ભારત પર કુરમાન—અમે

કુંભારપાળ-

રાગ-મઝલ

જીવનનો જે સમય બાકી, વૃથા તે નવ જવાયોને,
કરો શુભ કર્મ ભવ તરવા, ખખર છે કાલની કોને-જીવ
વટે આયુષ્યના દિવસ, છતાં કરીએ છતાં મેટા,
જીવન વિશ્વાસ એ ખોટા, ખમ છે કાલની કોને-જીવ
તરંગોની તરંગ જ્યોતિ પળેપળ જાય પલટાતી,
વડીભરતું ન સુઝે ત્યા, ખમ છે કાલની કોને-જીવ
શુક્ર-જયતી—

રાગ-કબીરી

અમે વિશ્વાસનાળાને છુપારી ધા કરો શાને,
સતાવવામા આ ભોળીને, ગુન્હેગારી તમારી છે
હસાવો રોવરાવોને, અપત્યા તમારી છે,
બધે કંઝો ઘટે તે તે, ગુન્હેગારી તમારી છે
કદી આકાશ જો તૂટે, ભલે ભૂકપ હો બારી,
જીવનો પ્રેમ નહિ તૂટે, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી
જડલા મધ નન તુટે, ખુમી એ બાવિની ન્યારી,
જુટયા તેતો નહિ છુટે, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી
ઝરાવો વા મીમાવો તે, મુખન્યાગી તમારી છે
સાતી જીવ માળો તે ગુન્હેગારી તમારી છે
તપાવો છો તપેવીને, વળા ન ધાર રેડીને,
વિચારો શુ દિને કહો તે, ગુન્હેગારી તમારી છે
જગતનો નાથ જે સારે, સહન કરવું મુગે મારે
જરા સમજીને બોલોને, ગુજારો તે નકામું છે.
જ્યા દિલ સાફ ત્યા શુ છે, મણી મન સમજીને રે'છે,
અમારી છે વફાદારી, પ્રિયા મુજ પ્રાણથી પ્યારી.

અશ્વમેધ-

રાગ-ગઝલ-કબાલી

ઘડાલા કહું વહેવારની, એ વાન આ અમલ છે,
અભિમાનથી ન સાબળો, તો, આ તમારી ભૂલ છે.
મન માન્ય મળતુ નથી, કોઈને બધુંય સસારમા,
ખામીમા ખામી ખોળવી, એ તો તમારી ભૂલ છે.
કાળા છાંએ રંગે અમે પણ, કાળજા કાળા નથી,
તે નીચ કીંમત ના કરો, તો આ તમારી ભૂલ છે.
છોડી અમે શ્રી ગમને, જપીએ તમાગ નામને,
તોએ ન રાખો નેડકો, તો જીવતર અમારૂં મૂળ છે.
મીઠા અમી આપો નહીં તો ચાહુ એ તો કામનો,
ચા' પાછ બાળો કાળજા, એ તો તમારી ભૂલ છે

અ દ્ર-ગુપ્ત

રાગ-ગઝલ

અમેને પ્રાણથી પ્યારો, અમારો દેશ હિન્દુસ્તાન,
અખિન સસારમા નમારો, અમારો દેશ હિન્દુસ્તાન,
હિમાલય શ્રા ઉચા પહાડો, જે સ્પર્ધે સ્વર્ગથી આગમાન
મિન્દુ, ગંગા, યમુના આદિ, નદિઓ દહ રહી અમીપાન
કળા કૌશલ્ય વિદ્યાનો, તણા અહિથી કુટ્યા ઝરણા,
કૃપિનપદ વેદ ગીતા-બ્રહ્મ વિદ્યાના, અનેરા ગાન
અમેને એવી આ અમ માતૃભૂમિનુ દિલે અભિમાન,
બેલો હિન્દ દેવીને-સુજય-જયકાર, ને કન્યાણુ
ચાલુ જમાનો-

રાગ-ગઝલ.

અમારો કોઈ નથી આરો, સમય છે પ્રાણ લેનારો,
પડ્યો શિર દુખનો ભારો, પિતાજી મારો કે તારો.
થઈ છે પાયમાલી શર્ત, સદાથી પિતા ભારી,

ગયા ધરખાર ને ધનમાલ્ય, આવી સપ્ન લાચારી,
 ખુરો તકદીરનો તારો, પિતાજી મારો કે તારો—અમારો
 ન ખાવા અન્નનો દાણો, ન પીવા ગોળીયા વારી,
 નહીં તન ઢાકવા કપડું, કહું શું વાત વિસ્તારી,
 થયો સસાર આ ખારો, પિતાજી મારો કે તારો—અમારો
 છત્ર વિજય— રાગ—ગઝલ (ગૌ પોકાર)
 નથી દીધા દુખો તમને, ન ત્રાસે તમને બાળ્યા છે,
 અમારા બાળનો હક દબ, તમારા બાળ પાળ્યા છે ।
 અમારા દેહના દૈવત, નીચીવી તમને અર્પ્યા છે ।
 કરાવી પાન પચના ને, જીવન તમને સમર્પ્યા છે ।
 અરે ઓ હિન્દના વાસી, શું બદલો એહ આપો છો ।
 મનાવી ચર્મના બેડા, છરાથી ગળા કાપો છો ।

શું વાંચશો ?   શું ખરીદશો ?

પ્રખ્યાત લેખકોના હાથે લખાયેલી—હિંદુ-મોહમેડન-પારસી
 અને અંગ્રેજી ગૃહ સસારને લમતી એકેકથી સરસ નવલકથાઓ,
 ઇતિહાસીક નોવેલો, ડીટેક્ટીવ વાર્તાઓ, નાટક, ગાયન, કાવ્ય,
 ખાદુ, ફુનનર વીગેરે, ઉપરાત સ્કુલ ઉપયોગી નવા બુના ગુજરાતી,
 અંગ્રેજી પુસ્તકો, વાચવા અને ખરીદવા માટે જરૂર હમારા પુસ્તકા
 લયની મુલાકાત લેશો. મળે અથવા લખો —

નવજીવન પુસ્તકાલય.

માલેક—ઠંકર, હરિલાલ અને પ્રાણુલાલ, બુકશેલર્સ.

રેશન રોડ—કુરેત.

સિદ્ધાર્થબુદ્ધ અને સિદ્ધીઓનો સંવાદ.

બુદ્ધદેવ—

સિદ્ધિઓ—છો રાજયોગી રહીયાળા, અમે જખીયે તમારી માળા,

શ્યામ રસાળા રનેહે સ્વીકારો, અમ ઉરના સુન્માન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન (૨)—છો રાજ

કાન્તિ—કાન્તિ દેવી હુ જગે ગણાઉ, અનુપમ કાન્તિ શાન્તિ લાવુ,

કલ્પવૃક્ષથી આપુ અધિક હુ, મ્હે માગ્યા વરદાન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન—છો રાજ

સિદ્ધાર્થ—આત્મ કાન્તિ મમ જગે પ્રસારી, માનવના દુખ સહુ સહારી

દિવ્ય જ્યોતિ જગમા વિસ્તારી, સ્થાપુ સુખનું સ્થાન,

અમારી એજ હૃદયની લહાણુ.—છો રાજ

શ્રી-રિક્તિસિદ્ધિ નિશ્ચીન દેનારી, ક્ષણમા ધ્વજિતને કરનારી,

ત્રિલોકમા ફરનારી શ્રી હુ આપુ અનુપમ જ્ઞાન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન—છો રાજ

સિદ્ધાર્થ—જગસેવા મમ લક્ષ્મી સાચી, જેથી રહુ હુ નિશ્ચિન રાચી,

એ વિષુ સપતિ સવળી કાચી, અતર ગણુ પ્રમાણુ,

અમારી એજ હૃદયની લહાણુ—છો રાજ

ભૂતિ, ધૃતિ—અનુપમ અક્ષય વૈભવવાળી, ભૂતિધૃતિ નવ કોષયે ભાળી,

કુબેરથી રહીયાળી આપુ, વિભૂતિ હર્ષ નિધાન,

તમે મનમાન્યા મહેમાન—છો રાજ

આત્મરતિને વિભૂતિ ગણુતો, મનચાહે ત્યા નિશ્ચિન ફરતો,

પુણ્યપથ સચરતો દેવિ ! ત્યાણુ મહે મમ પ્રાણુ,

અમારી એજ હૃદયની લહાણુ—છો રાજ.

રાજ તીલક—

રાગ—ગરબો.

વાયા વહાણા વસતના આજ, સુધારો મોઢા જીવન. મનમોહનજી.
અમે આજા ભર્યા શિરતાજ, પધારી ધન્ય કરો મનમોહનજી

સાખી { “ અતરમા આજે ઉઝ્યો, રાજસ રસ ચમકાર, ”
“ અગ મદન સચાર શુ, મનમય યુગ અવતાર ! ”

થનગન થનગન ત્રિભુવન નાચે. તનમન નાચે જનમન રાચે—થનગન

સાખી { “ કલિઓને અલિ ચૂમતા કરતા અમૃતપાન, ”
“ પ્રિતમ ક્યારે પૂરશે, આ અણુસુલા અરમાન ! ”

કેમ સહિયે રે, કેમ સહિયે કુલ, શરીરે વિધમાણુ જીવાડો,
કયા જધયેરે કયા જધયે, પરવશ અમૃત પ્રાણુ પધારી
ધન્ય કરો મનમોહનજી—વાયા૦

અરૂણોદય—

ધેરી ધેરી આવે ધટાકારી રે—સાહેલડી !

કાયલ પુકારે ડાળી ડાળીરે—સાહેલડી !

સુદર મનહર આઝ તરૂપર, શુક સારિકા બોલે,

આછી આછી આ આઝ મજરી, સનિર લહરથી ડોલેરે,

ચૌવન હોંચે હોંચોળેરે સાહેલડી !

તવ ચિત ચડ્યુ ચકડોળેરે સાહેલડી !

મર્મ વેદના અતિશય થાતી, મર્મ વચન કા બોલે,

નવ સુદર તન યામ ખીલ્યો મન, માળી મનોહર બોળેરે—

અયબેલડી, સાહેલડી, રસવેલડી, સાહેલડી !

પગને પ્રશ્ન ઉઠે ઉડા, ગહન શુચવણી થાય,

નવ નવ તડે થતા ઉરે, નવ સમજ્યા સમજાય,

સુખીયા સસારમા, ઝો દુખીયાના બેલી,

દીન બાળાના પથને બતાવો કોઈ—

સુકન્યા સ્થાવિત્રી— (યમ, સ્થાવિત્રી-સવાદ.)

યમ-શ્ચા માટે શ્રમ કરે સતિ, તુજ પતિ ભક્તિ સાચી (૨)
હવે પુત્રી વળ તુ પાછી (૨)

સ્થાવિત્રી-સજ્જન કરા સાથમા, મે ડગ ભરીયા સાત.
મિત્ર ભાવે સુણજો હવે, દીન વનિતાની વાત
ધર્મ જે વેદ પુરાણે ભણીયો, મુખ્ય ધર્મ ગ્રહસ્થાશ્રમ ગણીઓ,
કૃપાનાથ' મમ પ્રાણનાથ શુ! રહી વૃત્તિ રાચી (૨)
વળુ મહારાજ? કયમ પાછી (૨)

યમ-સુણી વિવેક ભરી મૃદુવાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન શાણી,
સત્યવાનના જીવિત વિના કષ્ટ, ઇચ્છિત વર યાચી (૨) હવે.

સ્થાવિત્રી-મહારાજ! (મારાં અધ સામુદૈયુરઆખે દેખતા થાય.)

યમ-“તથારતુ.” ભાગ્યવતી! તુ અતિ દૂર આવી,
થાય કોથી મિથ્યા નવ ભાવી—શ્ચા માટે

સ્થાવિત્રી-પતિ સમીપ શ્રમ નહી જરી, જ્યા જાએ મમનાથ,
તપ વત આપ કૃપા વડે, ત્યા આપુ તમ સાથ
સમત સજ્જન તણી નથી સોધી, મૈત્રી સત પુરૂષની મોધી,
કૃપાનાથ' મમ પ્રાણનાથ શુ, રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળુ મહારાજ.

યમ-અર્થ યુક્ત સભાષણ તાર, બુદ્ધિમા વૃદ્ધિ કરનાર,
સત્યવાનના જીવિત વિના કષ્ટ, ઇચ્છિત વર યાચી-હવે

સ્થાવિત્રી-“મહારાજ! (મારા બુદ્ધિશાળી સ્વસરાજને પાછું
રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)”

યમ-“તથારતુ”ઉત્તમ વરબે આપ્યા ભાવે,હજી પ્રેમદા પૂઠળ આવે શા.

સાવિત્રી-સુપાત્ર જન કરતા કઠી સુપાત્રનું સન્માન;
 સાધુ તો દુસ્ત્રન તણું, પણ સાધે કંઠ્યાણ.
 સતપુરુષોની સમાન દ્રષ્ટિ, દયા તણી વર્ષાવે વૃષ્ટિ,
 કૃપાનાથ ! મમ પ્રાણનાથ શુ રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨)-વળુ
 યમ-શીતળ વચન સુધાસમ તારા, તૃષા તૃષાતુરની હરનારા,
 સત્યવાનના જીવિત વિના કંઈ, ઇચ્છિત વર યાત્રી-હવે.
 સાવિત્રી-“ મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ કરનાર
 મારે સો બાધ થાય)”

યમ-“ તથાસ્તુ. ” સાસરીયાતુ માન વધાર્યું,
 પિયર તણું પણ કાજ સુધાર્યું-શા. માટે
 સાવિત્રી-પર દુખે દુખીયા બને, દુખદ હૃદય વિશ્રામ,
 ભરૂંસો ભારે સતનો, કરવાનું શુભ ઠામ
 સ્વજન માહી વિશ્વાસ ન લાવે, સજ્જન ધર પૂછતું સૌ આવે,
 કૃપાનાથ ! મમ પ્રાણનાથ શુ, રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨)-વળુ,
 યમ-મધુગ નવિન વચન સંભળાવ્યા, અતિશય તે મારે મન બાળ્યા,
 સત્યવાનના જીવિત વિના કંઈ, ઇચ્છિત વર યાત્રી (૨) હવે
 સાવિત્રી-“ મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઝગરસ સો
 પુત્ર થાય)”

યમ-“ તથાસ્તુ, ” વટે ન થાવું અતિવર લોભી,
 તજ પૂઠ હવે જા અહીં ચોમી.—શા માટે
 સાવિત્રી-સ્વધર્મ બહાલો સાધુને, જે નવ ચુકે લગાર,
 સાત્રત જૂત ભવિષ્યની, ગતિ તણા આધાર
 સજ્જન ફરે ન આશા આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કદાપી,
 કૃપાનાથ મમ પ્રાણનાથ શુ, રહી વૃત્તિ રાત્રી (૨) વળુ.

યુગ—અમૂલ્ય તારા વચન વિચારી, વાઘે તુજમાં ભક્તિ મારી;
 ભગવતી ! છેલ્લું ઉત્તમ, અનુપમ, ઇન્દ્રિયત વર વર યાચી (૨) હવે,
 સાવિત્રી—પુત્ર તણું મુજને દીધું, પ્રભુ ! આપે વરદાન,
 જીવતદાન હમ જીવનને, સત્ય કરો ભગવાન.

મુકન્યા સાવિત્રી—

સાવિત્રી—મારા મરતક કેરા મોર ! મેલી મુજને અહીં ક્યા જશે ?
 ઘટે નહીં થાવું આમ નહોર—મેલી
 દીઠો શો પ્રિયતમ ! મુજમાં દોષ ? ઘટે ન આવો રોષ,
 પામું શી રીતે સતોષ—મેલી
 કહેતા હતા તું હૃદય માફ, પ્રાણ મારો એક,
 ચતુર શિરોમણિ એક વચનો, શુ વિસર્થા છોડી વિવેક,
 મુજને નહીં કેનો આધાર, કરશે માત પિતા પોકાર,
 મારા ગુણ ગુણના ભડાર—મેલી

મુકન્યા સાવિત્રી—

યક્ષકન્યા—ના તરસાવ(૨)મધુકર ડંખ હમ ક્યા ઉડે,
 ફરી ફરી નહીં મળે આવો દાવ—ના
 સ્નાન કરી લે તન સરવરમા, કળશ કનકના ઝહીને કરમા,
 લાઇ લે સુખનો લ્હાવ—ના,
 સત્યવાન—ઝાકળતું જળ હોય ન મીઠું, જાણી જમશે કો' અજીઠું
 તજ તુજ શ્યામ સ્વભાવ—ના

મુકન્યા સાવિત્રી—

લાગી લગન મને તારી, ઓ લલના ! લાગી,—(૨)
 સ્વરપતિ ! મતિ શુ વિસારી ?—ઓ-મુદરી ! શચિથી, અધિક સુખ આપુ
 ખટરાણી કરી સ્થાપુ, ઉથાપુ ન વચન મનોહારી—ઓ.

પૃથ્વી પુત્ર— ભગવતી, અને સખીઓ.

નવીન પ્રેમરસભીની મૃગનયની, ભાન તુ કયાં બૂલી આવી,
શાણી સલુણી મદન મદ મીણી, કોણે તને ભરમાવી બહેન,—ભાનતુ
સરવર તટપર જળક્રીડાએ, સહજ સખી એતો આવી,
ચ પક છાયે ઉભી રહી, એને ભોગીએ ભરમાવી,
અરસપરસ અમ આપ મળી, મને લોચનીયે લલચાવી—બહેન.
માર્તે જતા મળ્યો મધુકર, નિકટ ગઈ અણુનણી,
મદભર રસીકા રસ લુટતા, રસ ઘેન મહીં ઘેરાણી
મન ગમતાની મોજમજા, કુલવેણી વીખરાણી

બહેન ! ભાન ત્યાં બૂલી આવી—

ખિલ્લમ ગળ—સૂરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો—ટેકો
સ સારી સખ'ધ ત્રોડી, જીવ આપ ચરણે જોડી,
હુતો બની બેઠો, બાવો બાવોરે—દયાળુ
આખો વિની સકટ આવુ, ખાડામા ગોઠા ખાડુ,
વારે અવિનાશી આવો આવોરે—દયાળુ

ખિલ્લમ ગળ—સૂરદાસ—

આ તારા વચ્ચેના સારા, રનેહે સાબળતા
શાન્તિ પામ્યું મન માફ રે આજે—આં
જગની જ જગમાથી બળતો બચાવ્યોજી,
ધન્ય શુરૂ ચિન્તામણી, ધારૂં રે આજે, '
ભક્તિ ભગવાન કેરી કરતા હમેશાજી,
થવાનુ ત્વગએ શુભ તારૂં એ શાણા—આ તારા

બિલ્વમગળા ઉર્ફે સુરદાસ— રાગ, ભજન.

વિષય વાત મમ માત તજીને, કૃષ્ણ ભજન તુ કરવાદે,
ધર્મ પ્રતિએ ધરણીધરતું, ધ્યાન ધૃતિથી ધરવા દે,
અધમપણાને અલમ રાખી બહાર બહિતના ભરવા દે,
નટવર નામતુ નાવ મળ્યું છે, તો ભવસાગર તરવા દે!
નાશવત નર નામ છોડીને, અક્ષય વરને વરવા દે—વિષય૦

સરસ્વતી ચન્દ્ર— રાગ, ભજન

અયસે પાપીનર હોવેગે કલજ્જાગમે.

પમડી આધે, પેચ સવારે, હુમક હુમક પાઉ દેગે.
ગલીઓ કે ખીચ ફિરે આવરે—નાર પરાઇ પાપી તકત ફિરેગે—
જૂપે પ્યાસે સાધુ આવે, ચપટી ચુન ન દેગે
સાલા સસરા રોજ જમાવે ભાઇઓસે પાપી રોજ લડેગે—
માત મહેનકા કછુ ન માને, મનમે ન પાપ ધરેગે
જળ રાજકો દડ પડેગો રોક રૂપેયા પાપી ગીનગીન દેગે—
લાલ સ્થબ લોહકો ધખાઇ ઉરકે સાથ બધેગે—
તુલસીદાસ બળે ભગવાના, પાપ પૂન્ય દોનો સગ ચલેગે.—
સતી અનમુયા—

ત્રિભુવન પતિ તારનાર, બહાર કરો મા...રી

બહાર કરો મારી હરિ, ચાઓ સાજકા રી—ત્રિભુવન૦

દીનકયાળ શરણે બાળ, કિ કરીની લ્યો સબાળ,

પીડે છે પ્રાણીને પાપી દુષ્કાળ, પીવા મળે ન વારી—ત્રિભુવન૦

જુલો ગઈ મમ દેહબાન, સ્વામીની સેવામા લાગ્યુ તાન,

કયાથી કરાવુ હવે જળપાન, પતિને સેવનારી—ત્રિભુવન૦

સરસ્વતિ ચંદ્ર—

શાત સમાધી ધારી શુ બેઠા, જાગે ઝો જોગી બાલા,
 ખંડાર તમારે આવી બીખારણ, ભોળી મિચારી બાળા,
 બૃષ્ટ કલકિત પ્રેમથી વચિત, સચિત પાપની શામા,
 વરથી વિખુટી વચનની જુડી, બાગમની કુટી મામા !
 “લાગી ધરજન વનમાઠી આવી, રાત અધારી ધોરે,”
 “બવ જંગલમા ભૂલી બચુ, ત્યા મળ્યા લુટારા ચોરે”
 “લુટી શોભા સુખ અને લુટ્યા સહુ સ્વપ્નગાર,”
 “પછી પ્રજ્વળી પ્રેમદા, ધમધમતે અગાર”
 અલગ થયા શુ થોગી મહારા, અલગ અલખ જગાવો,
 શરીર સળગતા, શેષ વિલુતિ, અગની અગ લગાવો,

સતી અનસુયા—

મારે મોઢે મનાવી રાજ કહેવરાવી, કલાવી પટાવી પૂછો શુ તમે (૨)
 કુલ સુગંધીવાળી રડા રમે રૂપાળા, તેની મીઠી સુગંધી કોને ના ગમે (૨)
 લીલા પીળા ઝાડ પાન, ઉપર પખી કરે ગાન,
 રોજ કોને સાબળવા કોને ના ગમે (૨)
 વાહ, કેવી છે શાણ્વી, બોલે મધુર વાણ્વી,
 ડાહી ડમરીના બોલ મારા મનમા ગમે—મારે

પ્રુદ્ધદેવ—

રાગ—મજન, ઉસ્તાદી

સાર આ સસારમા ન જોયો, મેં બહુ રીતે તપાસતા—સાર આ.
 ધન ધરા સુત તાતની પ્રીતે, મોવા અવસરને મેં ખોયો—મેં બહુ.
 મૃગજળ પીવા કામ ન આવે વ્યર્થ ઈન્દ્રજાળમા હુ મોહ્યો—મેં બહુ
 પુણ્ય પરમાર્થનો માર્ગ ન શોધ્યો, જન્મને વૃથા મેં વગોવ્યો—મેં બહુ

સતી અનમુથા—

અનમુથા—મેહમાન થયા તમે મારા,

અપ્પરાઓ—સ્વીકારશો મેહમાની.

મેહમાન કરે મેહમાની દુનિયા કહે દીવાની (૨)

લક્ષ્મી—ધરી વસ્ત્રાભૂષણ અંગે, કરો રમત ગમત અમ સંગે, (૨)

વતિ—ઝૂઝીએ મદનના જંગે,—સ્વીકારશો મેહમાની (૨)

અનમુથા—જેવી નીર વિનાની સરિતા, તેવી વહાલા વિષ્ણુ વનિતા; (૨)

બીજી વ્યર્થ બધી મસ્તાની, દુનિયા કહે દીવાની, (૨)

લક્ષ્મી—કહે ધરો કુસુમની માળા, પહેરો નીલમની હાર રૂપાળા, (૨) મે,

સતી અનમુથા—

આંખ વિના અધારે રે, સદાય મારે આખ વિના અધારે.

કોઇ કહેશે લાલ લીલુ—આ ઘોળુ ને આ પીળુ,

મારે મન સધળુ કાળુ કાળુ રે (૨) સદાય.

કોઇને જગ લાગે સાડે—કોઇને લાગે નકાડે,

મારે મન જીવતર ખાડે ખાડે રે (૨) સદાય

સરદારબા—

બ સીવાલા આજે રે મારે દેશ,

થારી સામરી સુરત પ્યારો બેસ—બ'સી૦

આવન આવન કહે ગયોજી, કર ગયો કોલ અનેક,

મિથુતા મિથુતા ધીસ ગધ મોરી, આમરીયારી રેખ,

સાવરીઆ, રસીલા, સલુણા, પીયાપે જીયામેં કરેં એ નીસાર

દોહરો { હમતો જોગી પ્રેમ કરે પ્રેમ હમારો દેશ
સુધ નહી પાછ પીયુઠી, તબ લીનો આ બેસ—ચારી—ગસી,

અનસુયા—

રાગ-હૈરવો

નહીં ચીજ કોઇ ગળી, ગરજ સમ નહીં ચીજ કોઇ ગળી,
 માનવંત નીજ માન મૂકી, દુસ્મનને પડતા ઢળી—ગરજ.
 પાર્વતી—ગળીયા પણ નિર્જળને નમતા, રાય રંક ધર જાય,
 સાવિત્રી—સોધુ પણ મોધુ થઇ બેસે, કળા શકાય ન કળી—ગરજ.
 લક્ષ્મી—સમયાધીન થઇ ઝેર હળાહળ, પીવુ અમૃત ગણી,
 નારદ—જઈ મહાસતીને શીષ નમાવે, જાય આપઠાટળી—ગરજ
 બોલતો કાગળ—

ફલજીજ ફલોમા ઝાઝા, ફૂલ્યુ ફુલ ફુલી કરમાશે
 ફૂલી કરમાશે, ખીલેલુ આખર ખરી જશે,
 સરખા દિવસ ન ગયા કોઇના તેમ નહિ જશે,
 રેટ તણી ઘટમાળ બરાશે, બરાધ ઠલવાશે
 “ઉજળુ એ સહુ દુધ” આજ અભિમાને દેખાશે,
 જ્યારે પડશે કાળ અપાટો, ત્યારે સમજશે —
 મહાસ્વેતા કાઠમ્બરી—

મજરીએ મનડુ મોઢુ રે, મન ગમતા મહારાજ,
 મારા મન ગમતા મહારાજ, એ શુ દીલડુ અમ પ્રોયુરે મનગમતા.
 “ શુ આ પુણ્ય તમને બહુ ગમે છે ? ”

સાખી { “ મનને તો ગમતુ ઘણુ, મુખથી કેમ મંગાય,
 “ વીણુ પ્રીછયે વીણુ પારખ્યે, ઘટે માન મુનિરાય ”

સાખી { “ માગ્યે માન ઘટે નહિ, જેવુ જ્યા દાતાર ”
 “ સુખે સ્વીકારો પુણ્ય આ, ધરો કણુ મોઝાર. ”

અતિ ઉઠાર દીલ તમ જોયુ રે ..મનગમતા.

મહાદેવતા કાદમ્બરી—

થઈ પ્રેમવશ પાતળીયા, મારા મનના માલીક મળીયારે થઈ (૨)
પ્રીતે કરો મુખવાસ, સજનવા રાજ હૃદયના વાસી
પ્રેમદા પ્રીત જ્યેત પ્રકાશી, મારા મનના મનોરથ ધીયારે થઈ
ભાગ્યવત કર્યો ભગવતિ મુજને, જીવન સંજ્ઞ થયું મારે
કરો શ્રી હરિ શુભ તમારે, મારા મનના માલીક મળીયારે થઈ.

મહાદેવતા કાદમ્બરી—

માલીકના બાળક સૌ, માલીક સોના શ્રી જગનાથ (૨)
કર્તા હર્તા સૃષ્ટિના સૌ, બાળ એને હાથ—
રૂણાનું બધે આવી મળતું, ખાલ્યું નવ કોઈનાથી ખળતું,
જગત માત્ર તેને આધીન છે, અનાથના જે નાથ,
નહિ પીડ આ પોતા તણે, પોતાનું કાષ્ટ નવ જાણતું,
સૌએ શુભા શુભ કર્મને પોતા તાલુજ પ્રમાણતું,—જગત.

મહાદેવતા કાદમ્બરી—

શુ કહું કથની મહારો રાજ શુ કહું કથની મહારી,
હું તો દેવતા ત્રાસે હારી રાજ... હું કહું
પરખી પારીજાતિક મે, અરપણ કીધું મન મહારે,
પતી તણ પરલોક સિધાબા, કરી જીવતર મમ ખારે રાજ.—શુ કહું—
અદન કાલની ચિંતા રચાવી, પતિ સહગમનની આસે,
શુન્ય દેહ મમ સ્વામી તણે પણ, ઉડી ગયો આકાશે રાજ—શુ કહું—
અરપ્યું મે સર્વસ્વ સ્વામીને, પ્રેમની કંઈની ધારી,
તણ જગત જાળ સર્વ હું, પ્રીતે બળુ ત્રિપુરારી—રાજ.

નહ-ખત્રીસી— (સત્યા સત્ય નિર્ણય)

ગ ગાજળ નિરમળ સમુ', સુદ પવિત્ર સાર,
તેવુ કુળ જો માહર, (તો) પડ પાસા પોખાર
હ સ ગયો સરોવર તીરે, દીકું અમૃત સાર,
પીધા વીણ પાછો ફર્યો, (તો) પડ પાસા પોખાર.
સત્ય ચુકે જો સાધવી, ધરા ન ઝીલે ભાર,
તે ચુણ હોય મુલ મહી, (તો) પડ પાસા પોખાર.
નાથ મુખે અમૃત ઝરણ, ચોર કને ભંડાર,
કામી પાસે રહે કામની (તો) પડ પાસા પોખાર
મીઠો આંખો સર્વદા ઉત્તમ ફળ દેનાર,
સત્ય અસત્ય ઠરે નહિ (તો) પડ પાસા પોખાર,
વિમળ કમળ વિભોજીને, ભ્રમર ગયો તે ઠાર,
દીકું પણ અડક્યો નહિ (તો) પડ પાસા પોખાર,
અહુટ્યા સીતા દ્રૌપદી, સતી ખરી નીરધાર,
તેવુ ચીતજો માહર, (તો) પડ પાસા પોખાર
જુખ્યા આગળ જો ધરે, ઉત્તમ ભોજન સાર,
ખાધા વિણ ઉઠે નહીં, (તો) પડ પાસા પોખાર.

બોલતો કાગળ—

માલી વિનાની ખાલી, જોખન તણી કુલવાડી,
હાથે સુકાષ આલી, પણ નાવે જીવન માલી,
ગાલ મુલામ તણી મર્ધ લાલી, નરગીસ આખ નમી મદવાળી,
હયો સલાળી ' જીવન માળી ?
પાણી વિનાની ડાલી તાપે તપી હરિયાળી,—માલી વીનાની

નહ-અત્રીસી—

કોમળ કામા કા કરમાવો, બાહ્ય બહુતી ચોળી.
હવે બહુતી મુજને બહાલી, દેહ દઉં રમદોળી,
પ્રીત ગઈ ખ્યારા પ્રીતમની આજ હડી ગઈ આ અતરની,
ફરગ હઉં રોળી-કોમળ.
સુદર શરીરે શોભે બા, હીરાના હાર રૂપાળા,
પ્રેમ દોરીએ અશ્રુ પારલા, પરાંવી પહેર માળા,
કથ કૃપા વીણુ જોગણુ થાઉં, નાય નામની ધુન લગાઉં,
ખેરી કથાઓળી-કોમળ.

એકજ બૂલ—

બાપુ પૈસાનો જોઈ ચળકાટ, મોહમા ભુલશોમા !
જોઈ ખોટા ગીલટનો ઠાઠ, હઠાયણે ડુલશોમા !
“લક્ષ્મી મળે કે લાલચુડાં, તરત આવી બરાય છે,
“ખોટા વખાણુ કરી કરીને, ખાલી ફાલી ખાય છે”
“વળી વારસા હિસ્સાના કળ્યા, કોરટમા જાય છે”
“સોલીસીટર બારીસ્ટરોના, ખીસા તાબ થાય છે”
જીતે તોયે મળે ઉની રાખ, એવી જીતે કુલસોમા-જોઈ.
“આને ઠંચુ આને લુટુ, એવા વિચારો કરાય છે,”
“ધન આબુ તે રહેશે કેમે, એ ફીકરમાજ ફરાય છે”
“સદ્ગાને વળી રેસમા જઈ, વગર મોતે મરાય છે !”
“વળી જાય વઠી દીકરા, ઘેર ઘેર હોળી થાય છે,”
એવી માયા નચાવે જેમ, તેમ બાપુ બુલશોમા-જોઈ.

—રાજકઠીયારાની વાર્તા.—

રામ-દોહરાની ચાલ.

ભરતખંડમાં સુદીર ગામ, ક્ષત્રિઓનું મોટું ધામ,
જન્મના નામે પુરનો ધણી, સુ' નામે રાણી પદમણી,
એક દીવશ નીશાએ રાય, પાશે રાણી આપે પાય,
રાત દીવશનો પક્ષે વિવાદ, હોડ કરી ઠીધો સવાદ
ચઢા ઉતરી બેને થાય, રાજ હઠમાં આવી જાય,
હાજીઆએ હાજીહા કરી કાળી રાત બપોરે ફરી,
ગર્ભવતી ગુણવતી નાર, મુઠી રાત્રે વન મોઝાર,
રોતી પીટતી રાણી ગર્ભ વનમાં પ્રસૂત પીડા થઈ,
જયો કુવર કંઠેયો કહાન, જાણે બીજે ભુપ નિધાન,
પણ પતી વીણ સતીનું મન કચવાય, જીવે પુત્રને રોવાઇ જાય,
રાણી શોક અધીક મન ધરે, દીકરો લઈ દક્ષીણ પરવરે
જીખ દુખના આવ્યા દીન, સતીનું શરીર થાતુ ક્ષીણ,
પુત્ર ઉગારી માતા મરે, સિદ્ધિ સ્વર્ગ વીશે સચરે,
મરતા માદણીયુ દીધ હાથ, માતાએ આશીષ સગાય,
કુવર પછી કઠીયારો દ્યો, પીતા કોધથી કુવરી વયો,
સતીએ દળદર કહાડયુ દુર, ત્યાથી આવ્યા શ્રી સિદ્ધપુર,
કપટે કથ વગડે ઉપડે, સતી સસરાને પાલવડે,
-કહો જોગી પતી કહા જઈ રહ્યા ? *જગલમાં જોગી શ્રમ ગયા,
-કહો જોગી સસરાનું શુ થયું ? *પુત્ર વધુ પર ચિંતન ગયું,
* કુવર તાતથી કેમ પમાય ? -સતીને પતીને સમાગમ કયા થાય,
* ઉત્તર સામી આપો કરો, દક્ષીણ સામી પીઠજ ધરો,
જયો પિતાશ્રી જોધાણુનાથ, લે સતી તુજ પતીનો હાથ.
(રાજકઠીયારો નોવેલખાથી)

એકંજ ભૂલ—

છે મદા સમય પાપેથી છુટવા, શીદ ડરે નાદાન ?
શીદ ડરે નાદાન ' કષ્ટય તો સારી શીખામણુ માન (૨)—છે સદા
જેમ પાપની ઝળકે મોહી, દોડે તુ ભૂલી બાન,
તેમ પ્રજુને સહેજ પકડાય તો, થાય પરમ કલ્યાણુ—છે સદા

સાખી { જીવ મુસાફર શરીર હોડીને, છે મનરૂપી મુકાન,
મનથી મરવું મનથી તરવું, મનપર રાખ નીશાન,
કયું એટલું નાખ કુવામા, બાજથી તજ તોફાન,
માડય ચાલવા સીધે મારગે, આજથી થઇ સાવધાન

મહાધેના કાદમ્બરી— રાગ-મળન

રામ બજ તુ પ્રાણીયા, તારા ભવની ભાવટ ભાગશે (૨)
“ યોહો રામ સીતારામ ” પખીડા તું જે વિચારી,
કર્મ તારાલે સભારી, વાસના નહારી તુને રોવ રોવ નર્કે નાખશે—રામ.
મૂઠ તે મતિ વિસારી, મતિ તેવી ગતિ તારી,
ઉડજે સભારી તારી કાયા કચનની થશે—રામ

એકંજ ભૂલ—

અજળ છખીલી તારી, મજળ ખુખી છે, લલચાવો લટકાળે,
જોઇલે જોઇલે જોઇલે, આ ચપળ નયનનો ચાળો—અજળ.
આ માલની લાલી ઉપર, પુલ પુલ મરી મરી જાય છે ?
આ વહાલની પ્યાલી ઉપર, મુજ મન ઠરી ઠરી જાય છે ?
આ વાદરાને વાદરીનો ખેલ અહીંયા થાય છે
બાધ ' આમ અધરી જોઇ ને ફનીયા દિવાની થાય છે.
અગને મરોડે પાડે પરવશ પ્રાણુ (એ તો)—જોઇલે—

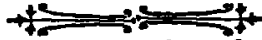
મહાદેવતા કાકમ્બરી—

રાગ-ભજન

રૂપે શુ મન રાચોરે, કાયાનો રગ કાચોરે, ભગવાન ભળો (૨)
હાડમાસને રૂધીર બરેલુ, મધ્યુ ચામડે અગ, (૨)
ગદા દેહનો ગર્વ નકામો, કાયાનો રગ પતગ,
ભરૂસો નહીં સાચોરે, કાયાનો રગ કાચોરે, ભગવાન—

એકજીજીલ—

આપણે કરશુ વકીલાત, ત્યારે બરશે કોણ પાણી ?
પછી ધણી ધધીયાણી, થઇને મહાલશેરે—યા ?
આપણે પેરશુ પાટલુન, છુટ કોટ નેકટાઇ,
પછી ધણી સેલા ટપકી, પાડી નાચશેરે યા.
આપણે થાશુ સોલજર, કરશુ હુમ ફરરર '
વરજી લેધા ચોળી પહેરી, સાચવશે ધર '
ધાધરા પથટણ કરશે દેશનો ઉદ્ધાર,
ઝા મારા હોંદ તારો થઇ ગયો બેડો પાર'—કરશુ

દુનિયામાં ઉત્તમમાં ઉત્તમ સ્નેહી તો મિત્રોજ છે !!!

જો તમારે એવા ઉત્તમ, સુગા મિત્રો મેળવવા હોય
તો જરૂરજ હમારા “પુસ્તકાલય” ની મુલાકાત લેવો
કારણ કે સાડુ અને શીષ્ટ વાચન, તે ઉત્તમ મિત્રોનીજ
ગરજ સારે છે. વધુ માટે, લખો અથવા મળો—

તમારે માટે સખ્યામધ પુસ્તકોનું સગ્રહસ્થાન નીચેને
શરનામે મોબુદ છે પ્રાકશલીષ્ટ માટે લખો—

ઠક્કર હરિલાલ અને પ્રાણુલાલ યુકસેલ્સ.
પુસ્તકાલય, સ્ટેશનરોડ-મુરત.

ફકત ઉદ્ધૃ ગઝલ અને ગાયનો.

સતી મજરી— રાગ-ગઝલ-ઝબાલી

સુખહા જન્મતસે તેરા, શ્યામ બે આરામ રહા,
તકપા પરવાના તો કયા, શ્રમકો આરામ રહા,
મુજકો આના હી પડા, તેરી મદદકો પુલપુલ,
જમ તેરે વાસ્તે દાના, ન રહા દામ રહા,
મે ચેહી સમજા ચા કે, કલ્લુગમે કોઇ ભક્ત નહી,
તેરી બકિતસે ચે સમજા, કે મેરા નામ રહા,

ભટ્ટહરી— રાગ-લાવણી

દેખા નહીં કહુ સાર જગતમે, દેખા નહીં કહુ સાર,
મોહ બીસે મત લપટા ચારો, દેખા નહીં કહુ સાર,
ઘોઠ ઘોઠડી રાગ મીસે, પન ત્રણાકા નહી પાર,
ભોગ ભોગતે ઈંદ્ર અપસરા, તૂપની નહિ લગાર (૨)-જગતમે
બુઠા રગ રૂપમે ભુલી, કીડા કરત ગમાર
રૂપ વીર્ય બલ નારા હુવા તમ, નહી હે અપની નાર (૨)-જગતમે
પ્યારી મેરી જાની પીગલા, હુમ રહા એક તાર,
તોળી કીયા કૃત્તની રાની, અધીપાલકુ ચાર, (૨)-જગતમે
અલ્પ અખતકા ચેહી તમાશા, હુ ખ હે અપરપાર,
બેશક ઈસકા ત્યાગ કરો તુમ, ફેર ખસ્તાના ચાર (૨)-જગતમે
એહી ભરથરી નાર ભરસે, ભુલી હુવા ખુવાર,
એહી ભેખસે જગત શીખ દહી, નવ હુબો સસાર,
નવ હુબો સસાર—જગતમે દેખા નહીં કહુ સાર

સરસ્વતી જાન—રાગ કબાલી (અરે જાને વાલે ')

અરે જાને વાલે, જરા આચલ હટા દેના,
તુઝે અપની જવાનીકી, કસમ સુરત દિખા દેના '
કીસીકા આખના ઐર, આખકર ચિલમન ગીરા દેના,
હમારા દેખના ઐર, દેખકર આંસુ બહા દેના,
કહેગી સારી દુનિયા હાય ' અલિમ કયા તરિકા હય,
કે અપને આહને વાલેકે જુઠા આસરા દેના '
કેના કે આદલી લેને, ન દેગા ચયન ચે અલિમ,
ચે દિલકે વાસ્તે છોટીસી, એક તુરબત બના દેના
જો પૂછે તુજસે કાસિદ, મેરે દિલકી ખાના ખરનાદિ,
હયેલી પર ઝરાસી ખાક, રખના ઐર ઉડા દેના '

રાજ-તિલક— રાગ-ગઝલ-ઉરતાદી

મોરે સૈયા પે બલજૈયા રે, દેખો મય ખાલકુ વારી,
મસી બરી નાહિ અખી આ મીનાવો, ઝગઝગે જખમ કૈયારે (૨)-મોરે
મર ચુકે હમ ઐર ન મારો, હમરી લાજ રખૈયારે-મોરે

વિર અલોમન્યુ— ગઝલ

મોહે પીકી ડગરીયા ખતાદો સખી, બાઠ તકત મૈતો હાર ગઢ,
ખડે ભોર ગયે પરસો રખુમે, દો રોજ બયે મોહે દશનમે,
નહી નૈન મે નીંદ ન કલ મનમે, બધ ઐકે બિઠાયે મિરહનમે
પર મોરે લગાકે ઉડાદો સખી—મોહે પીકી

મિન નીરકે મીન જીયેગી નહીં, મિન પીયકે તીય રહેગી નહીં,
જખલો મુખ ચદ લખેગી નહીં, તખલો ચેહ ચકેરી જહેગી નહીં,
મેરે આંહકે કોઇ ઉગાદો સખી—મોહે પીકી

૨૧, માંડણીક— રાગ-તોટકની રાહ.

હઠ ઊઠ સખી ચત્ર સગમેરે, તોહે જુજમે કાન ખુનાવત હય,
 નહીં તુમ ખીન વાકો અયન પરત, નહીં ખાનપાન કરું બાનત હય,
 મોર સુગટ નહીં પહેનત હય, નહીં અગ સુગધ લગાવત હય,
 નહીં ઘેનુ ચરાવત જાન સખી, વોહે બસી નાહ ન બાવત હય,
 કયુ એસો હીયો તેરો કઠીન બયો, તોહે લાજ સરમ નહીં આવત હય,
 જાકો જોગી જન ધ્યાન ધરત, બ્રહ્માદીક પાર ન પાવત હય,
 એક નાત ન જુઠં કહું સજની, અન કયા ઠતના તરસાવત હય,
 પિયા માધોસે ખેગે મીલો પ્યારી, વોતો તેરોહી નાજ ઉઠાવત હય,

સતી મજરી— રાગ-ગઝલ-કબાલી.

બગત ખેચેન હો કયુ કર, તુમે આરામ રહે,
 આ ગઝ શામ ચહાં, ઐર કહા શામ રહે,
 દુખને હેદા હે ચે મન, રજસે સુખા હય બદન,
 અબ તેરે મુખમે લગી, બસરી ચે શ્યામ રહે,
 લાજ કયા અપની ગવાલે ચે ગવાલે ખતલ,
 દાસી છુટ જાય તુ, ઐકુઠમે મિઆમ લહે,
 નામ લેવાહુ ન હો, નામ હે સાધ ગીરધર,
 આપકી મજરી કે, નામકા કુચ્છ નામ રહે.

ચલિતા પુર્ણ— રાગ-ગઝલ-કબાલી

ખાવરી, ખાવરી હુધ્યા નાદાન લોમ ખાવરી,
 હી જાનીયે, ખાવરી, ગુધ્યા પિતા કારન—નાદાન
 ગોરે ગોરે મુખ પર બુલકી ઉઠાસી, કારે કરે મયતો દરસકી પ્યાસી,
 હુ જયરા ન જરારી વારી વારી વારી—ન દાન

સતી મજરી— રાગ-ગઝલ-કંવાલી

કાઠ ફરીઆદ તો સુનલે, કીસી નીરદોષ અબલાકી,
દીયા બનવાસ યુરખતને, દોહાધ રામ રાજકી,
જીગરમે પડ ગયે સુરાખ, ગમસે હો મધ કાઠા,
બની હય બસરી અમ દેહ, યે સારી કનહૈયાકી,
બ્રેહમન હો ગયે બેરહમ, નહી હય છત્ર છત્રીકા,
બુસલમાનો તુમ્હી દોડો, મદદકો એક કન્યાકી,

ચલતા પુર્ન— રાગ-કંવાલી

ધુ ઝુમ કર ન જલિમ, લુકો કરમકે બદલે,
એક દીન તુમે મિલે ગે, જુલ્મે સિતમકે બદલે,
ઇસ જુલ્મે ના રવાકી, આખર સજા મિતેગી,
દે જખકા ગાગ હોગા, બાગે ધરમકે બદલે,
ઇસ અયસે આ-અપગ, કુવા હુવા હય નાહક,
ગાગીકી કચ હોગી, જાહો હશમકે મલે,
ફાસલ ન તાય દેગી, અજમત ન પાસ હોગી,
કીડે કદનુમે હોગે, જાહો હશમકે બદલે—

ચિર કેશરી— રાગ કંવાલી

જમ દીન ન હો કાપુમે, તો કયા મેરી ખતા હય, યહ રાને ખુદા હય,
સચ હય જો મહોખમતમે કીસીને કહા હય, આફત હય બલા હય,
આજારે મહોખમતમે, તો અદલાહી બચાએ, યેહે ગમ ન દીખાએ,
યેહ દે વરિ હય, અસકી નહી કાઠ ફવા હય, બેકાર દુઆ હય,
શાયદા કોલગે કોસને અદાજ, તો દેખો કુછ ગૌર તો કરો,
મરતા હય તો મરનેકે સીવા, કોન જીયા હય, આખરો કુના હય,

સુરદાસના— રાગ-ગઝલ-કંવાલી

ય સીતાલા આજે રે મારે દેશ, ચારી સાવરી સુરત પ્યારે ખેસ-મ સી.
આવન આવન કહે ગયોજી, કર ગયો કોલ અનેક,
ગિણુતા ગિણુતા ધીસ ગઢ મોરી, આગરીચારી રેખ,
સાવરીઆ, રસીલા, સહુણા, પીયાપે જીયામે કર એ નીસાર,
હમનો જોગી પ્રેમ કેરે, પ્રેમ હમારે દેશ,
મુધ નહી પાછ પીયુડી, તમ લીને આ ખેસ-ચારી-મ સી

નંધ ગઝલ, કંવાલી.

અખ જાનેદો મસ જાનેદો વોહ ખેવશ જાતા રહા,
દર્દ સીનેસે કલેજ ચીરકર જાતા રહા,
જીસકો છાતીસે લગા રખાયા મયને ટોક સે
વોહ મેરે નાજો કા પાલા દીલરૂખા જાતા રહા,
તન દીયા ઐગ મન દીયા ઐર ધનબી સારા દે દીયા,
શીરતો યાદી કયા રહા વોહ દીનકો તરસાના રહા,
તીરે નીમાહ સે છેદકર સીના જીગર જખ્મી કીયા,
અયસા સીતમ હમપે કીયા દર દર વોહ બટકાતા રહા,
ઉસ ખેવશ માશુક ને કયસા જલા રખા મુઝે,
જમ નજર પડને લગી વોહ ખુદસે શરમાતા રહા,
તન મન તો સારા જલ ગયા અખ કયા રહા ઇસ જાતમે,
ધુની રમાકર ઇસ્ક કી કહતી કે રમવાતા રહા,
ખુદ ખુદ ખેજર હૈ જો કોલ સે ઝુટા રહે,
ઇસ સાસસે ખેજર હય દુટા તો શીર જાતા રહા,
દર્દ દીલબી હૈ મુઝે મકસુદ ઐર જખ્મી જીગર,
સારી ખાતે તો રહી, વો દીલરૂખા જાતા રહા,

વીર-હરમીર— રામ-મઝમ-કંવાલી

કબી હીંદુ મુસલમાનકા, રસમ જાલીમ જુદા હોગા,
મગર મઝમકા કુન્છ, ફરમાનહિ ચક્રદમ જુદા હોગા.
દરે બધા હીંદુ કાશીકા, ખીરાદર દીનકા મકકા,
અમર ગગા જમુનાસે, નહીં ઝમ ઝમ જુદા હોગા
સ્વરગકી હિંદુકી મન્નત્, મુસલમાકી બની જતત,
કહે હિંદુ નરક હય વહા, નહિ જહનમ જુદા હોગા
મુસલમા હિંદુ જો સચ્ચે, સલી હય હિંદુ કે બચ્ચે,
રહમ દીલ રામમે યિરિમલ, કબી ન રહિમ જુદા હોગા
પ્રભુકા કેઇ લે પલના, પુકારે મરજદે મૌલા,
જુદાઈ જમમે ઉરકે, ખુદા માલુમ જુદા હોગા.
રસમખી ચહ જુદાઈસે, બના હય દોનુકા જોડા,
કહે હરદમ કસમસે હમ, ન દમસે દમ જુદા હોગા

નંદ, ગઝલ

ખુદાયા કયમી મુસીમનો મે રહે તાજ વાલે પડે હુએ હૈ.
કદમ કદમ પર હમારે ખાતીર સીતમકે બાલે પડે હુએ હૈ,
હમારે મહેમા જો આએ બનકર તો જુલ્મ કરને લગે હર્મોપર,
ગઝલ હૈ અપને મકાકે બાહર મકાન વાલે પડે હુએ હૈ,
સરોપે દુશમન ખડે હુએ હૈ, ગલોપે બજર ખીએ હુએ હૈ,
દીયોમે નજતર ચુને હુએ હૈ જગમમે છાલે પડે હુએ હૈ,
હજરો બચ્ચોસે બાપ ખીછડે વોહ તેગ કાલીલસે હોકે દુકડે,
મુહાગનો સે મુહાગ ઉજડે મકા મે તાલે પડે હુએ હૈ
હવા જમાને કી ખીગડી નીચર, તો જુલ્મ હોને લગે હર્મોપર,
મુનાએ ફરમાદ કીસકો જાકર જખામે છાલે પડે હુએ હૈ

નધ, ગઝલ-કન્વાલી

તુ વોહ મય ખુશી હૈ અય જલ્દએ જનાના,
 હર ગુલ હૈ તેરા ખુલખુલ હર શમખ હૈ પરવાના,
 હૈ શરમ હકીકત મે કયા દેખે સીવા તેરે,
 સીજદેસે હમે મતલમ કમખા હોકે ખુતખાના.
 ચારખ ઇન્હી હાયોસે પીતી રહે મતવાલે,
 અજમેર કા સાકી હો અગદાદકા મયખાના,
 ચારખ ઇન્હી હાયોસે પીતે રહે મતવાલે,
 ચારમ ચેહી સાકી હો ચારખ ચેહી મયખાના,
 મસતીમે બી સર અપના સાકી કે કદમ પર હો,
 ઇતના તો કરમ કરના અય નઅજ શૈ મસ્તાના,
 કીરમત હૈ તો ઉસકી હૈ આખે હૈ તો ઉસકી હૈ,
 જીસને તુએ દેખા હૈ અય જલ્દએ જનાના,

ગઝલ-રાગ-કાદરા,

તેરી સાવરી સુગત મોરે મન મધ—

શબ્દે વસલતમે કયુ સાહેબ બલા તકરાર કરતે હો,
 નીકલને દો મેરે અરમાન મુઝે કયુ ખાર કરતે હો,
 અમડ અમડ સારી રચેન ગવાઇ—તેરી
 સવાલે વસલ પર ઇનકાર તુમ હરમાર કરતે હો,
 હમારા દીલ જલ તે હો ચે કયુ બેખાર કરતે હો,
 અરે અયસી જયાસે કયુ ખીસરાઇ—તેરી.
 બશીર અય તુમ રકીબોસે મેરા ઇઝકાર કરતે હો,
 મુઝે અફનામ કયુ તુમ અય મેરે દીલદાર કરતે હો,
 બશીર પીયા તેરે કયા મન આઇ—તેરી.

ગઝલ, કંવાલી.

ઉસ દીલે વહશીઝી વહશતને તો રસવા કર દીયા,
 ખુદ તો દીવાની મના મુજકો તમાશા કર દીયા
 વહા અહલ બન-કર હુવા મુસાઝી આબોમે અયા
 મીમ બન-કર બાપને-વાલોસે પરદા કર દીયા
 કુમ બે-ઇન્-ની'લાહ ઇસાઝી દલીલે ઇન્જ થી,
 રૂબ હે ઠોકરને તેરી મુરદા જીંદા કર દીયા,
 સાને ખાલીકને દીખાયે દો કરીશમે ઇશકમે
 દેહ દીલ મુજકો દીયા તુમકો મસીહા કર દીયા
 થા અનલ-હક હક મગર મુસ્તા થા યુ મનસુર પગ,
 મારે આશીક કયુ તુ છકસા રાઝ મેરા કર દીયા,
 કયુ શીદા મહમુદકા ઉસ-પર નહો ઇમાનો દી,
 છસકી નઝરે સુલકને બહેકો મવલા કર દીયા,

ગઝલ-કંવાલી

કયા ખમર થી ઇન્કલબે આસ્મા હો જાએગા,
 યાર કા મીલના નસીબે ફુશમના હો જાએગા,
 દોસ્ત મનકર તુ કરેગા મુઝપે ફુશમન કા શુમા
 કયા ખમર થી હાએ અયસા બદ શુમા હો જાએગા,
 સામને કાતીલ કે મુહસે કુઝ ન નીકલેગા જવામ
 કયા દહાને જખમ તુબી બેજબા હો જાએગા,
 રૂશ શુલ પર ખાએ રાહત અય પરી જયમા નહો
 જુઝમ નાજુક પર રમે શુવકા નિશા હો જાએગા,
 ઉસ ઘડી આએગા મુઝકો ઉંનકે વખતે પર ચકીન
 જમ ખુદા ઉંનકે હમારે દરમીયા હો જાએગા

ગઝલ, રાગ-ઢાકરી.

લાખો ફીરતે હૈ અય યાર તેરે જોમનકે મતવાલે,
 મીલાથા મુસ્લીમ સે એકયાર-હોગમ્મ ખોસોપર તકરાર,
 અરઝે હોતે હય દીલદાર-થેફીન ખુદા ન પાલા ડાલે
 કબતકે ગમમે રહુ ઉદાસ-હુ મય જીને સે બે આસ,
 યા તો આબ જોરે પાસ-વર્ના મુઝકો વહા યુનાથે,
 પહેલે તુને શીકલ દીખાઇ-શીર તુ કહા રહા હરજાઇ
 મુઝકો રાતો નિદ ન આઇ-ચલ ગયે ગમકે દીલપર ભાલે
 મયને કહાકે અય મહેયુમ-તુઝકો હમખી હૈ મરયુમ,
 ખોલા હસકરે વોહ કયા ખુમ-આએ ખાત ખતાને વાલે,
 અકમરે યહ હુએ લાચાર-જહેરી જેમુથે ખુમદાર,
 કિનપર પડે ખુદાકી માર-મેરે દીલકો ડસ ગયે કાલે.

ગઝલ-કબાલી

ખુતે જીગરકો પીતે હય ખસ ગમમે તેરે યાર,
 સહેરે અમન મે ફીરતે હય ખસ ગમમે તેરે યાર,
 અયસી હવા ચલાઇ જમના મોહે દીખાઇ,
 મે ચુપકે ચુપકે રાતી હુ ખસ ગમમે તેરે યાર,
 હુ ગમમે તેરે રાતી મુહ આસુઓસે ધાતી,
 વોહ કહા ગયો મોરો મોતી, મે મોતી ખીના નહી સોતી-મસ ગમમે.
 દીલ ઉસીકો દીજીએ જો દીલદાર યાર હો.
 કયા હી હુ કયા મુસલમાન કદર દાન યાર હો,
 મેરી નઝરે જો તુમસે લડગમ્મ મે પલ ગસે નીચે ગીરમમ્મ,
 વોહ કહા ગીયો મોરો પ્યારો મે અગની જેસી જલગમ્મ,
 ખસ ગમમે તેરે યાર,—ખુતે જીગર કો,

ગઝલ કંવાલી.

બાબે રહ-મત તોરા બદોપે ખુલા હૈ-કે નહીં
 તુ હિન્નબે દીલે મોઅમીનમે છુપા હૈ કે નહીં,
 બદે તુઝ-પરે ન-કર નાઝ તો શીર કીસપે કરે.
 તુહી બતલાદે કે આખીર તુ ખુલા હૈ-કે નહીં,
 કયુ ડરે કેહરસે ઉમીદે કરમ કયુ ન રખ્યે
 તેરી રહમત તેરે શુરસે-સે સીવા હૈ-કે નહીં,
 કેનસે તેરે ખઝનેમે કમી હે મવલા
 શીર મેરે દર્દી કુછ ઉસમે દવા હૈ-કે નહીં

ગઝલ-કંવાલી

ગઝલમે હે દીલે મુઝતર મુસીમતમે હે જા મેરી.
 ગીરા પીરે ફલક મુઝ પર ખમર લે નવ-જવા મેરી,
 જમી લરગે પડે વોહ શુલ ચીરામે આસમા હો શુદ્ધ.
 કલેજા થામ-લે ખુલખુલ સુને ગર દારતા મેરી,
 પડા જમ હાથ બાલેપર તો બરકે ફુરનતે જલકર
 કહા ખીજલી ગીરે ઉસપર કુએ જો ખીજલીયા મેરી
 નીગાહે નાજ કયા ફેરી અમદ તક હો-ગઇ સયરી,
 અદાયે દીલરતા તેરી લીયે જાતી હે જા મેરી
 અગર તડપા તૂને મિસમીલ વોહ ખિસમીલ કયા હુવા વાઇલ,
 ખુદારા એ ખુતે કાતીન ઉડાદે ધજલયા મેરી,
 મોહબબત હે લડક-પનસે મુઝે જીલકે આગનસે.
 ન ખીચો તૌક ગરદનમે ન કાટો બેડીયા મેરી,
 ખુદી જમ મીટ-ગઇ તાહીર હુવા રાગે નીલા જહીર,
 ખુદાસે હો-ગયા માહીર નજર પહોચી કહા મેરી,

ગજલ-કુવાલી.

બહુકે ચીતવનસે જમાનેમે કોઇ તીર નહી,
 તેમે અમરકે મુકાબીલ કોઇ જમશીર નહી,
 દોનો હાથોસે જીમર ચામકે આથે તો સહી,
 શીર બી કેહતે હે તેરી આહમે તાસીર નહી,
 જમ રખી સમઝી સીલ દીલપે હુવા દીક પયદા,
 હાથે ખીમારીયે ગમઝી કોઇ તદખીર નહી,
 સદ-કએદીનપે મુનક-કશ હે યે ખ્યારી સુરત
 કયા હુવા ગર મેરે પાસ આપઝી તસવીર નહી
 રાસતે પર મેરે આ આ-કે વેહ ફીર જાતા હૈ,
 ઇન દીનો રાહપે ઝારી મેરી તકદીર નહી.

લયલી મજનુ — ગઝલ, આરામ-રામ-મેરવી

જાનપે મુજમે તેરી ચાર તુ બલ જાનેદે
 ગરમી એ દરકસે વહે-ગમકો પીગલ જાનેદે,—જાનપે
 શોક હએ તાજકે ખએ તુજકો લપટલુ ખારે,
 જોશૈ જાયાબકો ન યુબી ઉખલ જાનેદે—જાનપે
 આગ સીલગી હએ વહેજોબનકી ઉઠે હએ શૌલે,
 ઇસી આતશમે અએ દીલદાર, તુ મલ જાનેદે—જાનપે
 મરત ચલમે હએ મેરી-કએશ મે ચકચુર હુલ,
 વહી મસ્તીમે મેરી જાન, નીકલ જાનેદે—જાનપે
 જામ દે મુજકો તુ આરામકો મેરે મજનુ,
 કરકે લખરેજ, બહો પએમાના ઉછલ જાનેદે—જાનપે

ગઝલે-મોતોજન, રાગ-ગઝલ-પ્યાને-મોહબત.

મજનુ તેરી આખોમે-યા-દીલમે, રહી લયલા,
કયા ખુશ મોહખતકી મજલ, મે રહી લયલા
નાહક હો રહા હયે આગે, બેચેને દીલે મજનુ,
એક દીનબી ન બે પરદા, મેહ મીલમે ગ્હી લયલા,
ખુદ સમ આ કીશત હો કર, પરવાના બનાનાથા,
બે દૈસકે કયુ અપની મેહમીતમે રહી લયલા.
લયલાકે તસવરને, રખી ન દુધ બાકી,
લયલાહી બના મજનુ, જમ દીલમે રહી લયલા
વાકીર હો જહા ઉરકા, કયુ કર બને મજનુ,
મોજુદ હગ્ગેક દીલકે, મહેમીલેમે રહી લયલા

ગઝલે-અકબર—

ગયે દોનો જહા નઝરસે ગુજર, તેરી શાનકા કોઇ બશર ન મીલા,
તેરી હર જગા દેખી નીરાલી ફગન, તેરા બેદ કીસીકા મગર ન મીલા
તેરા ચરચા જહાકી જમાનોપે હો, તેરા શોર જમાનેકે કાનોમે હો,
મગર આખોસે દેખા વોહ પરદાનશી કહી તુ ન મીના તેરા ધર ન મીલા
કોઇ મીલનેકા તેરે નશાબી હો, કહી રેહનેકા તેરે મકામી હો,
તુઝે દેખા ઇધર તો ઇધર ન મીલા, તુજે હુઠા ઉધર તો ઉધર ન મીના
મે ખુદા જને નીસપે હુવા હું શીદા, મેરે હોશો હવાસ નહીં હો બગ, ૧
પરે હટ તુ પરી મેરે પાસ ન આ, ચલ હર તુ સુઝસે નઝર ન મીલા.
કહીં દસતે સવ લ દરાઝ નહીં, કીસી ઓગપે યુ સુઝે નાઝ નહીં,
કોઈ તુઝમા ગરીમ નવાઝ નહી, તેરે દરકે સીના કોઇ દર ન મીલા, ૨
ઇસી કીકમે ગુબરે હો દીન અકબર ઇસી ગમમે જીને તારે શમ બરા,
કીયા જીસને ઇશારેસે દુકડે કમર, કબી હમમે વોહ રશકે કમર ન મીલા

ગઝલ-કબાલી.

હમસે રહે હય વોહ ગયરો કે મનાને કે લીએ,
 કયા અજમ ખાત ખનાઇ હૈ મનાને કે લીએ,
 આએ હય ગઝેર કે ધસે વોહ લગાકર મહે દી
 કયા નમ આગ નીકાલી હૈ જલાને કે લીએ,
 જખ્હાકે વકત તકપને સે સનમ રહે ગયા
 ખુન દોડા હુત જાતા હૈ મનાનેકે લીએ,
 કયુ મરે જાતે હો મીલ લેના શક ખુમ ગસે,
 ઇફ દો રોજ મે તૈયાર હૈ આને કે લીએ,

ગઝલ-અનવર

જલવા મુઝે દીખા દો અજમેરકે ખસૈયા,
 રખસે નીકાલ હોટો અજમેરકે ખસૈયા,
 આખોમે અશકે હસરત હોગે ફીરાક દીલમે,
 દુખકી મેરી કવા દો અજમેરકે ખસૈયા
 સુરત નહીં દીખાતે હે ઇખલાસ તુમકો,
 આવાઝ હી સુનાદો અજમેરકે ખસૈયા
 હોજાયે મહો દીલસે યા મા વ મનકે ઝગડે
 વહ્દતકી મય પીલાદો અજમેરકે ખસૈયા
 ઉમ્મીદવાર હોકર અનવર ખડા હે દરખર,
 બીગડી હુમ ખનાદો અજમેરકે ખસૈયા

ગઝલ-ઝાહરાજાન

યહી હીન હય દુઆ લેલો કીસી કે કલ્મે મુઝારમે,
 જવાની આ નહીં સકતી મેરી જા ફીર નયે સરસે,

ચેહ કહદો અમરે આનસે અગર બરસે તો યુ બરસે
 કે બચસે મેહ બરસત હય, હમારે દીદ વો તગસે
 કય મત હય કીસીકો ખ્યાર કરના, દસ ઝમાનેમે,
 કઝાકા સામના રખ્યા, હુવા હય દીલ લગાનેમે,
 મીલા હોગા કીસીકો બા વફા તર મુકદદરસે,
 હુવા હોગા કીસીકો વરસ હમતો ઉઝ બર અન્ઝે
 અબી કમસીન હો ચેહ નફરત તુમ્હે' કુશોકે ઝેરસે,
 અબી નામે ખુદા મેહરા બનાઓગા આપકે સ સે

ગગલે-બેદમ—

લયલાકો તુને ઐયાર મુબ્બુ બનાકે મારા,
 કયમે શકીરતા દીલકો દરદર શીરાકે મારા,
 ફોડા હય પથ્થરોસે સર કોહકનકા કીસને,
 મનમુરસે અનલહક કીસને કહા કે મારા.
 ઐ યાર તેરી કયા ને રગીયા મયા હો,
 બુત બનકે આપ હમકો કોફર બનાકે મારા
 ગરબન ગઇ બલાસે ઐ દીલ નહી ગમ ઉસકા,
 કર શુકર ઉસને અપના બન્દા બનાકે મારા
 સામાપર રખા લીયા હો શુસમે હુ ઉસને બેદમ,
 ઐયાર સુમહ હમકો રૂખસે પરદા ઉઠાકે મારા

ગગલે-અકબાર-કવાલી—

તુમ્હારે હુસ્નકી બબ તક બહાર બાકી હય
 ને ચાહો ગુલમ કરો અબતીયાર બાકી હય
 ખુદાકે વારતે મુરત દિખાદે ઐ ઝાલિમ

હમેલી ચાર તેરા ઇન્તેઝાર બાકી હય
 કીયા જો વરલકા ઇનકાર ખુબ ગયા હમકો
 તુમહારે દિલમે અબી તક ગુમાઝ માકી હય
 ચેહ ફરલ હયકે ચક્ષો બામે મયકશી હોજમે
 - નારાખ શીશમે હય ઓર ખહાર બાકી હય
 ખુદાકે ફઝલસે ઇતના તો હો ગયા હાસીલ
 કે હસકે દિલમે અબી તક ગુમાર બાકી હય
 તુમહારી આખસે સામિત હુા હય અમે અકબર
 શરાખે વરલકા અખતક ખુમાર બાકી હય
ગઝલે-મેહલુખ—

દીલ કીસીસે ન લગતા જના જવાની પનમે
 કયા હામ દે મયોરે જના જવાની પનમે
 સુરત દીખાદે પીયારી દીલકો હૈ બેકારી
 કયસી કરૂ ન જરી જના જવાની પનમે
 તેનો તે કર કટોરે પાનીકી ઝીલ હેરે
 આસુસે મો ધુલાતા જના જવાની પનમે
 મીઠીમીઠ કર ખીઝોના છટોકા કર શીરાના
 તનખાકમે મીઝાના જના જવાની પનમે
 મેહલુખ જન જના મે હો ગયા દીરાના
 કહેરોહી ખાક જના જના જવાની પનમે

ગઝલે-કવાલી-ખીમખનજાન—

શીર કર ઝરા નઝર કર ઝો ચાર જને વાલે,
 ઇતના નહો સીતમગર ઝો દીલ ચુરાને વાલે,

કુંઠ નાઝ કુંઠ તમારીલ કુંઠ શોક કુંઠ તળલીલ,
 સફે તેરી અદા કે ઝો મુહ છુપાને વા લે
 નાસેહ મુઆફ કીજે બસ યુહી રહેને હીજે,
 હમને હાસે દેખે ખાતે બનાને વાલે
 દાના યહા હો નાહા અકલો ખરીદ પરશા
 કરતે હે એસા જાદુ યે દિલ છુમાને વાલે
 ખામોશ અમ વિલાયત કરતા હે કયુ શીકાયત,
 કહતે હે ઉરકો ઝાલીમ મારે ઝમાને વાલે
 એમા શુ ?—

રાગ-ગઝલ

દિલ હય વહી જોસ દિલમે, મહોબત હો કીસીકી,
 હય આંખ વહી જોસમે, શરાફત હો કીસીકી,
 કયુ હાથ શબે વસ્ત્ર લગાને નહીં દેતે,
 માશુક હો તુમ યા કે, અમાનત હો કીસીકી.
 શમાદો દેખ કર અધીલસે, યુ કહતા હય પરવાના,
 જો ચાહે જલના દરકમે મુજ રાહી જલજના,
 તમાકી બે કરારી કા, કહા પહોચેગા પરવાના,
 લગજના, થર થરાના, સર કટાના, સાદ જલ જના,
 હોતા હય ઉન્હે રસ્કતો, હો મેરી બલાસે,
 જલ જાય અગર જલનેકી આદત હો કીસીકી

